

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

Факультет історії та філософії

Кафедра археології, етнології та всесвітньої історії

К в а л і ф і к а ц і й н а р о б о т а

на здобуття ступеня вищої освіти «магістр»

«“Лицарі Нового світу”»: просопографічний портрет конкістадорів»

«“Knights of the New World”»: prosopographic portrait of conquistadors»

Виконала: здобувачка заочної форми навчання
спеціальності 032 Історія та археологія
Освітня програма Історія та археологія
Чубик Ольга Юхимівна

Керівник к.і.н., доц. Чепіженко В. В. _____

Рецензент к.і.н. П'ятничук Т. І.

Рекомендовано до захисту:

Протокол засідання кафедри

№ ____ від _____ 2023 р.

Завідувачка кафедри

(підпис) Сминтина Олена
(прізвище, ім'я)

Захищено на засіданні ЕК № 4

протокол № ____ від _____ 2023 р.

Оцінка _____/_____/_____
(за національною шкалою, шкалою ECTS, бали)

Голова ЕК

(підпис) Сминтина Олена
(прізвище, ім'я)

Одеса 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ПЕРІОДУ ВЕЛИКИХ ГЕОГРАФІЧНИХ ВІДКРИТТІВ ТА ПЕРЕДУМОВ КОЛОНІЗАЦІЇ НОВОГО СВІТУ	5
1.1. Причини та передумови завоювань в історії Нового світу.....	5
1.2. Колонізація Нового світу.....	12
1.3. Наслідки великих географічних відкриттів для історії людства	18
Висновки до розділу 1	26
РОЗДІЛ 2. ПАНУВАННЯ ІСПАНСЬКИХ КОНКІСТАДОРІВ В НОВОМУ СВІТІ..	28
2.1. Характеристика діяльності іспанських конкістадорів.....	28
2.2. Оцінка діяльності «Лицарів Нового світу» та їх вплив на історію людства	35
Висновки до розділу 2	43
РОЗДІЛ 3. ПРОСОПОГРАФІЧНИЙ ПОРТРЕТ НАЙВІДОМШИХ ІСПАНСЬКИХ КОНКІСТАДОРІВ.....	45
3.1. Життя та завоювання Ернана Кортеса	45
3.2. Життя та завоювання Франсіско де Монтехо	53
3.3. Життя та завоювання Франсиско Пісарро.....	60
Висновки до розділу 3	68
ВИСНОВКИ	70
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ	72
ДОДАТОК А	75
ДОДАТОК Б.....	76
ДОДАТОК В	77

ВСТУП

Актуальність дослідження. Великі географічні відкриття та колонізація Нового Світу є важливим етапом в історії людства, що суттєво вплинув на подальший розвиток світу. Цей період, відкриття та заселення нових територій, вплинув на політичну, економічну та культурну картину не лише Європи, але й всього світу. Він відкрив перед людством нові шляхи та можливості, але при цьому супроводжувався численними викликами і конфліктами.

В нашій роботі ми проведемо аналіз цього періоду, розглянемо передумови та причини географічних відкриттів, проаналізуємо колонізацію Нового Світу, а також дослідимо життя та діяльність видатних іспанських конкістадорів, які зіграли ключову роль у завоюванні та колонізації цих територій.

Актуальність даного дослідження полягає у важливості зрозуміння впливу географічних відкриттів та діяльності конкістадорів на формування світової історії. Вони відкрили нові світи, але цей процес також супроводжувався колонізацією, конфліктами та змінами в історичних подіях. Наша робота допоможе краще зрозуміти цей період та його вплив на сучасний світ.

Мета і завдання дослідження. Метою даної роботи є ретельний аналіз періоду Великих географічних відкриттів та колонізації Нового Світу, вивчення причин та передумов цих подій, а також дослідження життя та діяльності видатних іспанських конкістадорів.

Для досягнення поставленої мети вирішували такі завдання:

1. Вивчити теоретичні аспекти періоду Великих географічних відкриттів та роль цих відкриттів у світовій історії.
2. Проаналізувати причини та передумови географічних відкриттів та колонізації Нового Світу.
3. Дослідити процес колонізації Нового Світу і його вплив на місцеві народи та історію.
4. Розглянути роль іспанських конкістадорів у завоюванні та колонізації Нового Світу.

5. Провести просопографічний аналіз життя та діяльності Ернана Кортеса, Франсіско де Монтехо та Франсиско Пісарро.
6. Визначити вплив іспанських конкістадорів на історію людства та їхнє місце в світовій історії.

Предмет дослідження: історичні події, пов'язані з періодом Великих географічних відкриттів та колонізацією Нового Світу, а також життя та діяльність іспанських конкістадорів.

Об'єкт дослідження: процеси географічних відкриттів, колонізації, а також біографії іспанських конкістадорів.

Методи дослідження:

1. Аналіз та узагальнення літературних джерел для вивчення теоретичних аспектів.
2. Історичний метод для реконструкції історичних подій та аналізу джерел.
3. Компаративний метод для порівняння різних аспектів колонізації Нового Світу.
4. Професійний аналіз біографій конкістадорів для вивчення їхньої діяльності та внеску в історію.
5. Синтез і узагальнення отриманих даних.

Наукова новизна. Новизна роботи полягає в комплексному дослідженні періоду Великих географічних відкриттів та колонізації Нового Світу, включаючи аналіз причин, передумов, наслідків цих подій та вивчення біографій видатних іспанських конкістадорів.

Практичне значення. Результати дослідження є корисними для вивчення історії періоду Великих географічних відкриттів, для студентів, викладачів та всіх, хто цікавиться історією світового розвитку. Також дана робота може послужити джерелом інформації для подальших досліджень у галузі історії.

Апробація результатів дослідження. Отримані результати можуть бути представлені на відповідних наукових конференціях та семінарах, а також використані для написання наукових статей та підручників з історії.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ПЕРІОДУ ВЕЛИКИХ ГЕОГРАФІЧНИХ ВІДКРИТТІВ ТА ПЕРЕДУМОВ КОЛОНІЗАЦІЇ НОВОГО СВІТУ

1.1. Причини та передумови завоювань в історії Нового світу

На останніх стадіях існування середньовічного суспільства, від XV до першої половини XVII століття, коли розпочали активно розвиватися ринково-капіталістичні відносини, економічний розвиток європейських країн зростав швидко. Велике значення в цьому процесі мали Великі географічні відкриття, коли європейці відкривали нові землі і континенти, активно освоюючи їх та встановлюючи економічні зв'язки між різними регіонами світу [23].

Глибокий аналіз цих процесів, зокрема, економічного розвитку європейських країн у період від XV до першої половини XVII століття під впливом Великих географічних відкриттів, дозволяє науково обґрунтувати закономірності та особливості подальшого розвитку європейської цивілізації. Такий аналіз також допомагає розглядати сучасні проблеми, пов'язані зі зіткненням різних цивілізацій, і шукати шляхи їх вирішення. Крім того, дослідження історичних подій допомагає краще розуміти місце України як європейської країни в глобальному цивілізаційному процесі. Це робить дослідження надзвичайно актуальним [24].

Період Нової історії, який наступив після середньовіччя, характеризувався радикальними змінами у всіх аспектах життя суспільства, включаючи економіку, політику, суспільство, науку, технології, культуру та духовність. Цей період став основою для формування індустріального суспільства. Під час Нової історії відбулися значущі зміни в ідеях, кордонах та суспільних інститутах. Було введено мануфактурне виробництво, і сформувалися нові соціальні класи, такі як буржуазія і наймані робітники. Крім того, відбувалися реформи в церкві та криза абсолютистських монархій. Важливим аспектом цього періоду були Великі географічні відкриття, коли європейці активно відкривали та освоювали нові території в Азії, Америці, Африці та Океанії. Зміни, що відбулися, були настільки фундаментальними і глибокими, що цей період став визначним і називається

першим періодом Нової історії. Велике значення у цих процесах мали Великі географічні відкриття, які охоплювали період з кінця XV століття до середини XVII століття. Вони були надзвичайно важливі для європейської цивілізації та всього світу. Хоча існує багато точок зору на сутність і хронологію Великих географічних відкриттів, найбільш поширеним вважається період з середини XV століття до середини XVII століття. Аргументом за ці рамки є той факт, що саме в цей час європейці відкривали заокеанські землі в специфічних історичних умовах. Тим не менше, інші дослідники стверджують, що Великі географічні відкриття відбувалися у ширшому контексті XV–XVI століть. У радянській історіографії приймали періодизацію з середини XV століття до середини XVII століття, але верхня межа, XVII століття, не має такого важливого значення, оскільки події після середини XVII століття вже не мали такого суттєвого впливу на європейську суспільну свідомість, як ті, що відбувалися попереднього періоду [25].

Велике значення у зазначених процесах відіграли географічні відкриття, що мали місце від кінця XV століття до середини XVII століття. Під час цих подорожей європейці активно досліджували нові території в Азії, Америці, Африці та Океанії, а також встановлювали нові торгові маршрути. Ці відкриття отримали назву «Великі географічні відкриття» завдяки їх великому значенню для європейської цивілізації та світу в цілому [17].

Незважаючи на численні дослідження цього періоду, існують різні точки зору на те, як визначати сутність та хронологічні рамки Великих географічних відкриттів. Деякі дослідники вважають, що цей період тривав з середини XV століття до середини XVII століття. Їх аргумент полягає в тому, що саме під час цього часового проміжку європейці відкривали заокеанські землі в унікальних історичних обставинах [23].

Однак, існують інші дослідники, які вважають, що Великі географічні відкриття відбувалися на протязі XV–XVI століть. Вони аргументують, що саме у цей час європейці відкривали нові землі та розширювали свій географічний простір, і це має більше історичного сенсу, ніж події, які сталися пізніше [26].

Важливо відзначити, що термін «Великі географічні відкриття» є відносним і визначається з європейського погляду. У реальності, багато з тих територій, які європейці відкрили, були вже населені і мали власні цивілізації. Також цей термін може розглядатися у двох аспектах: вузькому, який відображає відкриття нових земель для європейців, і широкому, який включає в себе формування колоніальних імперій, глобалізацію економіки та культурних обмінів. Таким чином, визначення хронологічних рамок Великих географічних відкриттів є предметом дискусій, але вони взагалі охоплюють період від кінця XV століття до першої половини XVII століття.

Великі географічні відкриття різних авторів можуть включати різні події, але в основному обмежуються досягненнями європейців, які сприяли формуванню світової колоніальної системи. Однак, варто зауважити, що ці події охоплюють лише європейську перспективу, і багато з тих територій, які європейці відкривали, вже були населені і мали власні цивілізації.

Серед найважливіших подій, які включаються в списки Великих географічних відкриттів, можна виділити:

- Подорож португальця Васко да Гама до Індії, завдяки якій вперше прокладено морський шлях з Європи до Південної Азії (1497–1499 рр.).
- Експедиції під керівництвом італійця Христофора Колумба, який в 1492 році вирушив на Захід через Атлантичний океан та потрапив до Америки. Під час наступних експедицій він розвідав узбережжя Південної та Центральної Америки та відкрив декілька островів.
- Експедиція Фернандо Магеллана у 1519–1521 роках, яка здійснила першу кругосвітню подорож [27].

Епоху Великих відкриттів можна розділити на два періоди:

Перший – іспано–португальський (кінець XV – середина XVI століття), включає відкриття Америки, португальські подорожі до Індії та Східної Азії, іспанські тихоокеанські експедиції, такі як перша кругосвітня подорож Ф. Магеллана та інші.

Другий — період російських та голландських відкриттів (середина XVI — середина XVII століття), включає відкриття всієї Північної Азії росіянами, англійські та французькі відкриття в Північній Америці, голландські тихоокеанські експедиції та відкриття Австралії.

Важливо відзначити, що термін «Великі географічні відкриття» визначається з європейського погляду і не враховує інших цивілізацій, які вже існували на досліджуваних територіях. Також він може розглядатися у двох аспектах: вузькому — відкриття нових земель для європейців, і широкому — встановлення тісних економічних, культурних та політичних контактів з Новим Світом, формування системи колоніальних імперій, глобалізація світової економіки. Тому визначення хронологічних рамок Великих географічних відкриттів може варіюватися, але в цілому цей період охоплює період від кінця XV століття до першої половини XVII століття.

Поширення ідеї поділу світової історії на історію давнього світу (до V ст. н.е.), історію середніх віків (V–XV ст.) та новий час (XVI ст. — початок XX ст.) було сприяно твором французького вченого Жана Бодена «Метод легкого вивчення історії», виданим у 1566 році. Ця ідея дозволила структурувати історію на тривалий період і аналізувати події та процеси у відповідному контексті.

Щодо економічних передумов Великих географічних відкриттів, їх базували на зрушенні в розвитку продуктивних сил Західної Європи. Цей процес почався разом із розкладом феодалної системи та зародженням капіталістичної системи в кінці XV століття. Це включало істотні зміни у сфері матеріального виробництва, зростання сфери товарно–грошових відносин, розширення ринків тощо. Ключовими економічними передумовами були:

- Бурхливий розвиток промисловості та зростання товарності сільського господарства, що потребувало нових ринків збуту. Підсилення товарності виробництва вплинуло на багато сфер матеріального виробництва, включаючи важку і текстильну промисловість.

- Ускладнення грошового обігу та зростання ролі торгівельних операцій, що вимагало більшого обсягу дорогоцінних металів, таких як золото та срібло, як засобів обігу.
- Криза середземноморської торгівлі, викликана завоюваннями Туреччиною південно–середземноморських та Азовсько–Чорноморських басейнів, що заблокувало традиційні торгові шляхи і змусило європейських купців шукати нові шляхи до Сходу.

Усі ці фактори сприяли пошуку нових торгових шляхів на Схід і бажанню захопити нові колонії для розвитку торгівлі та збагачення. Ці цілі об'єднували корону, церкву та буржуазію, що стали головними силами того часу. Також важливою була стабілізація державного об'єднання країн Західної Європи та завершення тривалих війн.

Щодо політичних передумов Великих географічних відкриттів, варто відзначити:

- Розвиток абсолютизму в Західній Європі створив передумови для організації великих морських експедицій. Це включало централізацію влади та накопичення значних коштів для фінансування подорожей. Держава, торговельні будинки та банкіри надавали фінансову підтримку експедиціям.
- Велика кількість феодалів втратила свої земельні маєтки через подрібнення та розподіл спадщини, що призвело до збільшення безземельного дворянства. Ці нові безземельні шари були готові до завоювань та пошуку нових земель для збагачення [13].

Завершення державного об'єднання ряду європейських країн, супроводжуване закінченням війн та розпуском феодалних військ, також стимулювало бажання розширити власний вплив та багатство через колонізацію та торгівлю.

Усі ці фактори сприяли Великим географічним відкриттям та пошуку нових торгових шляхів на Сході і Заході, внаслідок чого розвивалася глобалізація і зміни в світовому економічному ландшафті [27].

Ідея поділу світової історії на три основні періоди: давній світ (до V ст. н.е.), середні віки (V–XV ст.) і новий час (XVI ст. – початок XX ст.), поширилася завдяки праці французького вченого Жана Бодена «Метод легкого вивчення історії», опублікованої в 1566 році. Ця ідея допомогла структурувати історичну інформацію та аналізувати події та процеси в їхньому контексті.

Щодо економічних передумов Великих географічних відкриттів, вони відзначаються змінами у розвитку продуктивних сил Західної Європи. Розпад феодальної системи і початок капіталістичної системи призвели до змін у сфері матеріального виробництва, розширення товарно–грошових відносин і появи нових ринків. Деякі ключові економічні передумови включають:

- Зростання промисловості і товарності сільського господарства, що потребувало нових ринків для збуту продукції. Ця зміна стосувалася багатьох галузей виробництва, включаючи важку та текстильну промисловість.
- Ускладнення грошового обігу і збільшення ролі торгівельних операцій, що призвело до більшого попиту на дорогоцінні метали, такі як золото і срібло, як засоби обігу [6].

Криза середземноморської торгівлі, викликана завоюваннями Туреччиною південно–середземноморських і Азовсько–Чорноморських басейнів, що призвело до перекриття традиційних торгових маршрутів і змусило європейських купців шукати нові шляхи до Сходу.

Усі ці фактори підтримували пошук нових торгових шляхів на Сході і Заході та спонукали до колонізації нових територій для розвитку торгівлі і збагачення.

Щодо політичних передумов Великих географічних відкриттів, варто зазначити наступне [6]:

- Розвиток абсолютизму в Західній Європі створив передумови для організації великих морських експедицій. Централізація влади дозволила накопичити значні кошти для фінансування подорожей. Держава, торговельні будинки і банкири надавали фінансову підтримку цим експедиціям.

- Значна частина феодалів втратила свої земельні маєтки через розподіл спадщини та інші фактори, що призвели до зростання чисельності безземельних дворян. Ці нові безземельні шари були готові до завоювань і пошуку нових земель для збагачення.
- Завершення процесу державного об'єднання в ряді європейських країн, супроводжуване закінченням тривалих війн і розпуском феодалських військ, також сприяло бажанню розширити власний вплив і багатство через колонізацію та торгівлю.

Усі ці фактори сприяли Великим географічним відкриттям та пошуку нових торгових шляхів на Сході і Заході, що відкрило шлях до глобалізації та змін у світовому економічному ландшафті.

Великі географічні відкриття XV–XVI століть були спричинені комплексом соціальних, економічних, технологічних і ідеологічних факторів.

Серед соціальних передумов варто відзначити присутність безробітних та енергійних людей в Європі, які були готові брати участь у морських експедиціях. Іспанська та Португальська корони використовували цю надлишкову робочу силу для завоювання нових територій за океаном [5].

Важливою соціальною передумовою було також перенаселення Західної Європи внаслідок росту населення та міст. Це призвело до демографічної кризи і бажання знайти нові землі для заселення та збагачення.

У сфері науково–технічних передумов відбулися значні досягнення в освіті, науці і техніці. Відродження античних знань, поліпшення картографії та розвиток навігаційних приладів, таких як компаси та астролябії, сприяли здійсненню тривалих подорожей. Каравелі стали новим типом суден, які дозволяли подолати великі відстані.

Інформаційними джерелами стали історичні документи античності і знання арабських мореплавців, спадковані від цивілізацій Стародавнього Сходу. Відродження античних традицій та перехід від теоцентризму до антропоцентризму в ідеології також сприяли географічним відкриттям.

Усі ці фактори разом створили необхідні передумови для Великих географічних відкриттів, які суттєво змінили світову історію і відкрили нові території для колонізації та торгівлі.

1.2. Колонізація Нового світу

Колонізація Нового Світу — це історичний процес, в результаті якого європейські держави завоювали, вивели під свій контроль та заселили території Північної та Південної Америки, а також інших регіонів, включаючи Карибські острови та частину Південної Азії [6].

На початку епохи середньовіччя в Європі з'явилися численні фактори, які вплинули на рішення європейців вирушити в далекі подорожі, що призвели до колонізації Нового світу. Ці причини включали економічні, політичні, соціальні, військові та науково–технічні аспекти.

Зростаюча потреба в грошах як засобі обміну внаслідок розвитку виробництва і торгівлі спричинила нестачу дорогоцінних металів в Європі. Вже видобуті джерела срібла та золота були виснажені, і це вимагало пошуку нових джерел дорогоцінних металів.

Торговельні зв'язки зі Сходом вимагали значних витрат, оскільки Європа мусила доплачувати дорогоцінними металами за екзотичні товари. Ця не вигідність торгового балансу призвела до втрати золота і срібла в обміні зі Сходом, що стало серйозною економічною проблемою.

З крахом торгових шляхів через Візантію та падіння Візантії у 1453 році стали причинами зміщення основних торговельних маршрутів. Також Османська імперія стала перешкодою для міжнародних торговельних відносин, що зробило торгівлю через Середземне море менш безпечною і менш вигідною для європейців.

Одним із єдиних доступних шляхів до Індії був морський шлях через Єгипет і Червоне море, але цей маршрут був контрольований арабами. Тож пошук морського шляху до Індії, обхідний арабів і турків, став все більш привабливим для європейських купців і моряків [7, с. 34–45].

Усі ці фактори стали вирішальними для того, щоб іспанський двір прийняв рішення про відправку експедиції під керівництвом Христофора Колумба, що стало відомим як початок Великих географічних відкриттів та завоювання Америки іспанцями. Ідею здійснення заокеанської експансії підтримували верхи, і це стало можливим завдяки деяким ключовим факторам [8, с. 89–92].

Формування території Іспанської імперії розпочалося ще задовго до початку подорожі Христофора Колумба до Америки в 1492 році. Вже в XIII столітті іспанські королі Кастилії та Арагону демонстрували активність у зовнішній політиці, організовуючи військові експедиції в Північну Африку та укладаючи договори, що давали їм право на завоювання різних територій на Середземномор'ї.

Історію іспанського завоювання і дослідження Америки можна поділити на три етапи. Перший етап розпочався з першої подорожі Колумба в Америку в 1492 році і тривав до 1518 року. Під час цього періоду Іспанія відправила на Америку перших поселенців та ресурси для їхнього виживання.

Другий етап, найбільш масштабний, розпочався з початком експедиції Ернана Кортеса в Мексику в 1519 році. Після завоювання Антильських островів до 1519 року було сконцентровано багато іспанських завойовників, які шукали нові території для завоювання.

Третій етап освоєння Америки розпочався середині XVI століття. Під час цього етапу розпочався процес дослідження білих плям на карті та завоювання нових територій, таких як Амазонія, Гвіанське нагір'я, басейн Оріноко та інші.

Завоювання та колонізація тривали до кінця XVIII століття, коли Іспанія вже освоїла значну частину Америки [9].

Під час конкісти були підкорені всі чотири високорозвинуті цивілізації Америки: ацтеки, майя, інки і чібчамуїски. Крім цього, іспанці завоювали десятки менш розвинених народів континенту.

У системі політичного управління колоніями Іспанії існували два види установ: ті, що були створені в Іспанії, і ті, що були створені в самих колоніях. Обидва типи установ фактично підпорядковувалися іспанським королям, і вищою

владою в колоніях була монархія. У Іспанії цю владу виконували Рада у справах Індій та Торгова палата (Casa de Contratacion).

Рада у справах Індій володіла виконавчою, судовою і законодавчою владою та діяла в ім'я короля, який часто особисто брав участь у її засіданнях. Вона була головним органом, який здійснював колоніальну політику та призначала посадових осіб в колоніях [10, с. 5–22].

У Новому світі Іспанія створила ієрархію політичних органів, які втілювали політику Ради. На вершині цієї ієрархії стояли віце–королі, призначені монархами, які були відповідальні за управління великими територіями. До них належали Нова Іспанія, Перу, Нова Гранада та Ла–Плата.

Для полегшення управління цими великими територіями вони були поділені на менші адміністративні одиниці, такі як аудієнсії. Аудієнсії склалися з трьох до п'ятнадцяти осіб, які були призначені монархією та відповідали за виконання наказів віце–королів та управління своїми округами.

Для ще детальнішого управління колоніями провінції були поділені на менші одиниці, які називалися губернаторствами (gobiernos). Губернатори були відповідальні за стягнення податків, приймали запобіжні заходи проти повстань індіанців та надавали допомогу церкві у її місійній роботі.

Система місцевого управління в колоніях включала в себе також міські установи. Міста в Новому світі успадкували деякі політичні структури від іспанських міст, але також розвивали власні особливості. Міські посадові особи, включаючи мера та інших чиновників, були обрані власниками міст, і вони відігравали важливу роль у місцевому управлінні [12].

Отже, система політичного управління в іспанських колоніях була складною і ієрархічною, з коронованим монархом на вершині і різними рівнями урядових органів для керування різними територіями.

Другим важливим компонентом системи місцевого управління в колоніях була посада Коррехідора, який виступав представником королівської влади на місцях. Територія, яка підпорядковувалася Коррехідору, отримувала назву

«коррехіменто» (corregimiento). У випадках, коли ця територія включала іспанські міста, Коррехідор мав владу в місцевих урядових органах, таких як кабільдо. Однак найбільшу владу Коррехідор мав в районах «коррехіменто» індіанців.

На територіях «коррехіменто» індіанців Коррехідор виконував різні обов'язки, включаючи навчання індіанців сільському господарству, експлуатацію природних ресурсів, а також будівництво інфраструктури, такої як мости, дороги, громадські будівлі, склади і інше.

В економічному плані іспанські колонії базувалися на системі, що виникла на основі досвіду, набутого короною в Іспанії. Ця економічна система була в основі меркантилізму. Згідно з цією системою, колонії повинні були постачати сировинні матеріали для промисловості метрополії і слугувати ринком збуту її промислових товарів. До XVIII століття корона контролювала торгівлю і збір податків через обмежені порти в Америці, такі як Номбре-ле-Діос, Веракрус, Акапулько, Ліма і Гавана, і надавала певним іспанським торговим фірмам право здійснювати торгівлю.

Отже, в кінці XV і в першій половині XVII століття Іспанія була однією з найпотужніших європейських держав. Іспанська імперія, яка охоплювала землі в Америці, Тихому і Атлантичному океанах і Африці, була найбільшою колоніальною імперією в епоху Нового часу [12].

У другій половині XV століття феодалізм в Західній Європі переживав стадію розкладу. Великі міста розцвітали, торгівля розвивалася, і гроші стали основним засобом обміну, що збільшило попит на золото. Зокрема, європейці мріяли про «Індії» як про місце, де можна знайти багато золота. Проте турецькі завоювання ускладнили використання старих сухопутних і морських шляхів до «Індій».

На початку епохи відкриттів тільки Португалія активно шукала південні морські шляхи до «Індій». Ця ідея виникла завдяки розповсюдженню античного знання про кулястість Землі та досягнень в суднобудуванні і навігації в другій половині XV століття.

Іспанія відіграла ключову роль у здійсненні перших відкриттів великих масштабів завдяки ряду факторів. По-перше, вона об'єднала свої королівські влади, що дозволило їй зосередити ресурси та координувати експедиції. По-друге, завершення Реконкісти в Іспанії покінчило з тривалим конфліктом і звільнило численних ідальго, які тепер мали велике надлишкове енергію та рішучість. Заокеанська експансія була в інтересах королівської влади, міської буржуазії та церкви, кожна з яких мала свої власні мотиви для пошуку нових земель і багатств [12].

Ідальго мріяли про володіння землею за океаном і, щонайважливіше, про золото та коштовності. Це бажання поєднувалося з релігійним фанатизмом, який виник після довгого військового протистояння християн та мусульман. Однак, важливо зауважити, що цей фанатизм не можна переоцінювати у контексті іспанської колоніальної експансії. Фактично, ініціатори та організатори заокеанської експансії використовували релігію як зручну маску для виправдання своїх особистих амбіцій і бажання збагатитися. Як сучасний Колумба автор «найкоротшого повідомлення про розорення Індій» і багатотомної «Історії Індій», єпископ Бартоломе Касас, гостро висловив це у своїй фразі: «Вони йшли з хрестом у руці і з ненаситною спрагою золота в серці».

Традиційна зарубіжна історіографія може сприймати конкістадорів як героїв, які, діючи від імені бога та Кастилії, швидко підкорили тисячі неосвічених дикунів. Проте, читаючи хроніки того часу, ми бачимо, що опір індіанців був рішучим і систематичним. Вони протистояли зброї, коням та собакам конкістадорів. Відбувалася втеча в гори, підпали селищ та посівів під наближенням завойовників, і навіть жінки прибігали до абортів, щоб уникнути рабства своїх дітей. Велика кількість людей навіть вчиняла самогубства, переконавшись у марності спроби боротьби [12].

І до цього дня історія конкістадорів продовжується звеличуватися, незважаючи на жахливі злочини, які були скоєні. Однак, важливо розглядати цю історію з критичної точки зору та звертати увагу на імена тих, хто боровся за свою

свободу і гідність. Це пам'ять про тих, хто не піддавався безпорадності перед завойовниками [13].

Священик Хосе де Акосіта пояснює, що однією з цілей його книги є розповідь про релігію, яку сповідували індіанці, і опис їхніх звичаїв, порядків і управління. Він це робить, перш за все, для того, щоб розв'язати стереотипи, які існують щодо цих людей, як жорстоких або недорозвинених із розуму. Ці стереотипи призводять до неправильних уявлень і приводять до неповаги до них. Він стверджує, що найкращим способом виправдати цю неправильну думку є роз'яснити, як жили індіанці за своїми законами, оскільки без цього європейцям, які приходили з мечем і не розуміли їхню культуру, здавалося, що індіанці не заслуговують на увагу і можуть бути підкорені і підкорятися волі завойовників.

Відзначимо, що багато інших хроністів висловлювали подібні думки та невдоволення. Навіть солдати часом розуміли, що вони роблять несправедливі дії, і це викликало їх невдоволення.

Також важливо зауважити, що не можна називати це зіткненням двох культур, оскільки це було б образженням Іспанії вважати, що безсоромні авантюристи були представниками її культури. Завойовники намагалися впровадити свій економічний устрій, політику та ідеологію, які базувалися на католицькій релігії, і використовували насильство для нав'язування їхньої культури та мови на індіанців [14].

Проте, важливо враховувати, що цей процес також призводив до взаємодії індігенних американських традицій і європейської культури Відродження. Внаслідок цього виникла нова, самобутня латиноамериканська культура, яка мала власні характеристики та особливості. У цьому процесі важливу роль відіграли білі креоли, американські індіанці та інші групи населення, які внесли свій внесок у формування нових латиноамериканських націй.

1.3. Наслідки великих географічних відкриттів для історії людства

Географічні відкриття кінця XV – першої половини XVI століття мали значний вплив на економічний розвиток Західної Європи. Відкриття Америки та морського шляху до Індії надали певні переваги країнам, розташованим біля Атлантичного узбережжя. Спочатку Португалія та Іспанія були лідерами європейської торгівлі у XVI столітті і заснували колоніальні володіння, які мали великий вплив на європейську політику і економіку. Однак наприкінці століття конкурентність зростала з боку Англії, Нідерландів та Франції.

Однією з найзначущих економічних наслідків Великих географічних відкриттів була «революція цін» в Західній Європі, яка відіграла ключову роль у знеціненні феодальної системи та формуванні капіталістичного господарства.

Протягом попередніх п'ятсот років ціни на споживчі товари майже не змінювалися, але після географічних відкриттів вони стрімко зросли.

Збільшення обсягу золота та срібла завдяки відкриттю нових шляхів до Америки та Азії призвело до різкого підвищення цін на ринках. Наприклад, ціни в Іспанії зросли в 4,5 рази, в Англії в 4 рази, Франції в 2,5 рази, а в Італії та Німеччині в 2 рази. Це явище стало відоме як «революція цін» і було спричинене не лише припливом дорогоцінних металів, але й зниженням витрат на їх видобуток [15].

Ці географічні відкриття перетворили економічний ландшафт Європи та сприяли формуванню нових економічних і соціальних структур у цих країнах.

У своїй книзі «Шість книг про Республіку», яку він опублікував у 1576 році, Жан Боден досліджував загальні умови добробуту і стабільності держав. У своїх дослідженнях він відзначив, що зростання цін спочатку почалося в Іспанії і потім поширилося на інші країни. Ця ідея отримала підтримку від Вільяма Стаффорда і Джерарда Малейнса в Англії. Вони розробили кількісну теорію грошей, в якій цінність грошей визначалася відношенням між кількістю товарів і грошей.

Цей процес, відомий як «революція цін», вплинув на різні європейські країни по-різному. Іспанія та Португалія, які активно розграбовували нові території, спершу зазнали підвищення цін у 4,5 рази. Але це призвело до того, що їх товари

стали дуже дорогими і не знайшли попиту, що вразило їхнє господарство. Навпаки, Англія та Нідерланди, які мали розвинене товарне виробництво, виграли від «революції цін», оскільки їхні товари були дешевшими.

Цей процес також вплинув на соціальну структуру країн. Багато верств населення, такі як робітники, феодалі і більшість селян, почали погіршувати своє становище, оскільки їхні доходи не збільшилися відповідно до зростання цін. У той час як торговці та промислова буржуазія, що народжувалася, стали багатшими [17].

«Револуція цін» мала значний вплив на економіку та соціальну структуру країн Європи у XVI столітті.

Отже, внаслідок «революції цін» сталося розшарування селянства і розорювання значної частини феодалів, які не змогли пристосуватися до нових умов. Це призвело до збіднення деяких і збагачення інших підприємців, що прискорило процес первісного нагромадження капіталу та розклад феодального суспільства.

Бурхливий розвиток торгівлі, спричинений Великими географічними відкриттями, призвів до необхідності масового виробництва і переходу від дрібного товарного виробництва до більш продуктивних форм організації виробництва, підпорядкованих капіталу. Це веде до виникнення капіталістичних відносин в економіці і нових форм господарювання на ринкових засадах.

Таким чином, «революція цін» вплинула на розпад старих феодальних відносин і сприяла формуванню капіталістичного господарства та буржуазного суспільства в Європі. Цей процес мав також політичні наслідки, як загострення міжнародних відносин між європейськими країнами та боротьбу за колонії і ринки збуту. Найбільш розвинутими торговельними країнами стали спочатку Португалія і Іспанія, а потім Нідерланди та Англія. Англія використовувала своє географічне положення, контрабанду та корсарство, щоб активно приймати участь в перерозподілі колоніальних багатств і створенні своєї імперії. Нідерланди стали найбільш економічно розвинутою частиною Європи, маючи розвинену

промисловість, великий торговельний флот і тісні зв'язки з колоніями та іншими європейськими державами [17].

Деякі з їх основних наслідків: глобалізація та обмін культурами, обмін товарами, обмін ідеями та знаннями, технологічний обмін, культурний обмін, мовні контакти, зміни в релігійних поглядах.

Коли європейці вперше вступили в контакт з народами Америки, Африки, Азії і Австралії, це призвело до обміну товарами, ідеями, технологіями і культурними впливами між різними частинами світу [19].

Великі географічні відкриття, які відбулися в епоху Ренесансу та розвитку мореплавства, справді відкрили нові горизонти для світу та призвели до глибокого обміну між різними культурами. Цей обмін став фундаментом для того, що ми сьогодні називаємо глобалізацією.

Один із найважливіших аспектів глобалізації був обмін товарами між Європою, Азією, Африкою та Америкою. Цей процес, відомий як «Колумбійський обмін», призвів до перенесення рослин, тварин та продуктів з одного континенту на інший. Нові світові культури стали користуватися європейськими товарами, а також привезли свої товари до Європи.

Коли європейці вперше зустрілися з іншими цивілізаціями, відбувся обмін ідеями, філософією і знаннями. Наприклад, переведення античних грецьких текстів на латинську мову в Європі допомогло розповсюдженню античної філософії та наукових ідей. З іншого боку, європейські дослідники вивчали інші культури та традиції, що призвело до нових відкриттів та збагачення культурного доробку.

Обмін технологіями також був значущим аспектом глобалізації. Європейці вивчали нові методи сільського господарства, будівництва та мануфактурного виробництва, які були розвинуті в інших частинах світу. З іншого боку, нові світові цивілізації отримували доступ до європейських винаходів, таких як друкарське мистецтво, компаси, порошечна зброя, що вплинуло на їхні технологічні можливості [19].

Глобалізація також призвела до обміну культурними впливами. Мистецтво, музика, архітектура, кухня та інші аспекти культури вплинули одне на одного через контакт між різними цивілізаціями. Наприклад, спілкування з іншими народами сприяло розповсюдженню елементів азіатської, африканської та американської культури в Європі і навпаки [20].

Глобалізація також сприяла поширенню різних мов і мовних контактів. Це призвело до появи нових мовних гібридів та впливу мовних культур одне на одного.

Контакт з новими релігійними традиціями призвів до змін в релігійних поглядах та практиках. Наприклад, вплив індійської філософії на західну думку мав значний вплив на розвиток нових релігійних рухів та філософських систем.

Загалом, Великі географічні відкриття відкрили світ для глибокого і всебічного обміну між різними культурами, і цей обмін вплинув на розвиток науки, технологій, мистецтва, релігії та суспільства загалом. Цей процес глобалізації продовжується і до сьогодні він формує наше розуміння світу та взаємовідносини між різними національними та культурними групами.

Великі географічні відкриття призвели до завоювання та колонізації нових територій європейськими державами. Це мало важливий вплив на політичну і соціальну історію багатьох регіонів світу.

Завоювання і підпорядкування. Європейські держави завоювали та підпорядкували значні території в Америці, Африці, Азії та Австралії. Це часто включало в себе використання насильства, а також зміну соціальних та політичних структур в місцевих суспільствах [21].

Економічні інтереси. Головними мотивами колоніальної експансії були економічні інтереси. Європейські держави шукали джерела сировини, добробуту і нові ринки збуту. Вони вивозили дорогоцінні метали, природні ресурси, сільськогосподарські продукти та інші товари з колоній на материкову частину Європи [23].

Зміни в соціальних структурах. Колоніальна експансія призвела до змін в соціальних структурах як у самих колоніях, так і в державах–колонізаторах. У колоніях формувалися нові класи і соціальні групи, такі як колонізатори, індігенати, раби і інші. Ця диференціація суспільства мала важливий вплив на подальший розвиток колоній.

Культурний обмін. Колоніальна експансія також призвела до обміну культурними впливами між європейськими колонізаторами і місцевими народами. Цей процес включав в себе обмін мовами, релігією, традиціями, мистецтвом і науковими знаннями. Він призвів до формування нових культурних синтезів і зміни в культурних ідентичностях.

Політичні конфлікти і зміни. Колоніальна експансія призвела до численних конфліктів і війн між європейськими державами, які боролися за контроль над колоніями. Крім того, в колоніях самостійність та політичні структури часто змінювалися через вплив імперіалістичних держав.

Вплив на місцеві екосистеми. Колонізація призвела до змін в місцевих екосистемах через введення іноземних рослин і тварин, а також через експлуатацію природних ресурсів. Це призвело до зруйнування деяких природних середовищ і втрати біорізноманіття.

Наслідки для індігенних народів. Індігенні народи, які стали жертвами колоніальної експансії, зазнали значних страждань. Вони втратили свої території, культурні традиції і незалежність. Робітнича сила з них використовувалася в рабському або примусовому праці [23].

Народження національних рухів. Колонізація також сприяла народженню національних рухів для здобуття незалежності. Національні лідери та герої боролися за права своїх народів та виведення імперіалістичних колонізаторів [25].

Загалом, колоніальна експансія мала значний вплив на світову історію, ведучи до глибоких змін в економіці, політиці, культурі та соціальних структурах багатьох регіонів світу.

Розвиток наукових досліджень: Великі географічні відкриття спонукали до проведення наукових досліджень в різних галузях, включаючи астрономію, географію, ботаніку і зоологію. Ці дослідження відіграли важливу роль у розвитку науки.

Великі географічні відкриття спонукали до проведення наукових досліджень в різних галузях, включаючи астрономію, географію, ботаніку і зоологію. Ці дослідження відіграли важливу роль у розвитку науки.

Астрономія отримала імпульс завдяки Великим географічним відкриттям через необхідність розвитку навігаційних методів та точного визначення місця на Землі за зорями. Астрономи були включені в морські експедиції для вивчення небесних тіл, що дозволило поліпшити картографію і розвиток астрономічних інструментів.

Географія стала більш науковою дисципліною завдяки детальним вивченням нових земель, складанню карт і опису географічних особливостей. Вчені стали систематично досліджувати природні ресурси, кліматичні зони, флору та фауну різних регіонів.

Ботаніка та зоологія отримали значні імпульси завдяки обстеженню нових рослин і тварин у різних частинах світу. Вчені збільшили знання про біорізноманіття і відкрили багато нових видів, що відобразилося на розвитку природознавства [25].

Таким чином, Великі географічні відкриття стимулювали наукові дослідження і призвели до значних досягнень у різних наукових галузях, що сприяло загальному розвитку науки та розширенню нашого розуміння світу.

Соціальні та політичні зміни: Колоніальна експансія і глобальна торгівля сприяли змінам в суспільних і політичних структурах багатьох країн. Це призвело до виникнення нових соціальних класів і відносин влади.

Колоніальна експансія і глобальна торгівля сприяли суттєвим соціальним і політичним змінам у багатьох країнах. Ці зміни мали різноманітні аспекти та вплинули на суспільні та політичні структури наступним чином:

Завоювання і підпорядкування: Європейські держави завоювали і колонізували значні території, створюючи імперії та встановлюючи новий порядок у колоніях. Це часто включало в себе застосування насильства та зміни в соціальних та політичних структурах місцевих суспільств.

Нові соціальні класи: Колоніальна експансія призвела до формування нових соціальних класів та груп. Колонізатори, які зазвичай володіли земельними ресурсами та владою, стали однією з нових соціальних груп. З іншого боку, індігенати, африканські раби, працівники індійських конкістадорів, стали підпорядкованими соціальними групами з обмеженими правами.

Зміна політичних структур: Багато колоній було впорядковано за новими політичними структурами, які були накладені імперіями. Це може включати монархію, колонії з обмеженою автономією або інші форми управління. Такі зміни створювали складні відносини між імперіями та колоніями.

Економічні зміни: Глобальна торгівля призвела до економічних змін. Велика кількість сировини та багатства з колоній потрапляла до метрополій, що сприяло економічному збагаченню елітних класів у європейських державах. Проте, це також спричинило відсутність розвиненого виробництва та індустріалізації в багатьох колоніях [26].

Культурний обмін і синтез: Колонізатори та індігенати часто зіштовхувалися культурно, що призвело до культурного обміну, включаючи мови, релігію, традиції та наукові знання. Цей обмін вплинував на формування нових культурних ідентичностей та синтез культур.

Політичні конфлікти та націоналізм: Колонізація призвела до численних політичних конфліктів та націоналістичних рухів у багатьох колоніях. Націоналістичні рухи боролися за незалежність та політичні права своїх народів, що призвело до різних форм деколонізації.

У підсумку, колоніальна експансія і глобальна торгівля внесли значний внесок у соціальні та політичні зміни у багатьох країнах, створивши нові соціальні

класи, конфлікти та ідеї національної самостійності. Цей період історії відзначився значними трансформаціями у багатьох аспектах життя суспільств усього світу [30].

Епідемії Великі географічні відкриття також призвели до контакту з новими хворобами, що може бути причиною великих епідемій.

Великі географічні відкриття, які почалися з кінця XV століття, дійсно призвели до контакту з новими хворобами, що мала значний вплив на населення та призвело до великих епідемій та втрат населення. Це явище, відоме як «колумбійський обмін», спричинило багато наслідків:

Обмін хворобами: Перша зустріч індігенних народів Америки з європейцями привела до обміну хворобами, які раніше були невідомі в кожному регіоні.

Європейські колоністи принесли з собою захворювання, такі як чума, кору, віспу, та інші, які були новими для американських індігенних народів, які не мали природного імунітету до них. Це призвело до масових епідемій серед індігенних народів, що призвело до значних втрат населення [27].

Втрати населення: Епідемії, спричинені контактом з європейцями, призвели до великих втрат населення серед індігенних народів Америки. Мільйони людей померли від хвороб, що стало суттєвим чинником в зниженні чисельності і зміні соціальних структур аборигенних спільнот.

Демографічні наслідки: Великі втрати населення призвели до демографічних наслідків, таких як зменшення чисельності індігенних народів, зміни в складі населення, та вплив на родинні структури. Це також мала важливий економічний та соціокультурний вплив.

Вплив на розвиток історії: Втрати населення серед індігенних народів великої частини Америки мали важливий вплив на історію регіону. Це дозволило європейським колоністам здійснити контроль над більшими територіями та здійснювати колонізацію.

Обмін іншими чинниками: Окрім хвороб, Великі географічні відкриття призвели до обміну іншими чинниками, такими як рослини, тварини, їжа,

технології, та ідеї між різними частинами світу. Цей процес, відомий як «колумбійська обмін», мав глибокий вплив на світову історію та культуру.

У підсумку, Великі географічні відкриття викликали епідемії та втрати населення серед індігенних народів Америки, що вплинули на демографічну, економічну і соціокультурну динаміку регіону та світову історію в цілому.

Великі географічні відкриття відіграли важливу роль у формуванні сучасного світу і вплинули на багато аспектів життя історичних подій і культур різних націй [27].

Висновки до розділу 1

Були розглянуті важливі аспекти історії Нового світу, пов'язані з великими географічними відкриттями та колонізацією. Основні питання, що були розглянуті, включають причини і передумови завоювань в історії Нового світу, процес колонізації Нового світу та наслідки Великих географічних відкриттів для історії людства.

Причини та передумови завоювань в історії Нового світу включають географічні відкриття, пошук нових морських шляхів до Азії, конкуренцію між європейськими державами за ресурси та ринки, а також прагнення до релігійної та політичної експансії. Ці фактори створили підґрунтя для імперіалістичних походів та завоювань Нового світу європейськими державами.

Колонізація Нового світу включала в себе завоювання та підпорядкування великих територій Америки, Африки, Азії та Австралії європейськими державами. Цей процес мав різні аспекти, включаючи економічний, політичний, культурний обмін, а також демографічні наслідки. Колонізатори привезли нові ідеї, технології та рослини, але також принесли хвороби, що спричинили масові епідемії серед індігенних народів.

Наслідки Великих географічних відкриттів для історії людства були значущими. Вони включали в себе формування глобальної економічної системи, зміни в соціальних та політичних структурах багатьох країн, обмін культурними та

науковими знаннями між різними частинами світу, а також демографічні та екологічні зміни. Великі географічні відкриття вплинули на формування сучасного світу і стали важливою частиною світової історії.

РОЗДІЛ 2. ПАНУВАННЯ ІСПАНСЬКИХ КОНКІСТАДОРІВ В НОВОМУ СВІТІ

2.1. Характеристика діяльності іспанських конкістадорів

Діяльність іспанських конкістадорів була визначальною для історії Нового Світу в XVI–XVII століттях. Ось деякі характеристики їхньої діяльності [26]:

Завоювання територій: Конкістадори вирушили до Нового Світу з метою заволодіти новими землями та багатствами. Вони завоювали значні території, включаючи Мексику, Перу, Центральну та Південну Америку, а також Карибські острови [7, с. 34–45].

Конкістадори були іспанськими завойовниками та колонізаторами, які вирушили до Нового Світу в XVI–XVII століттях з метою заволодіти новими територіями та багатствами. Їхня діяльність в області завоювання територій відзначалася наступними основними рисами [6]:

Експедиції та відкриття: Конкістадори організували численні експедиції, котрі мали на меті відкриття та завоювання нових земель. Вони відправлялися в невідомі регіони, долаючи великі відстані та стикаючись з різними пригодами в пошуках слави і багатства.

Підпорядкування місцевих цивілізацій: Конкістадори завоювали великі території, що були населені різними індіанськими цивілізаціями, такими як Ацтеки в Мексиці та Інки в Перу. Вони встановлювали контроль над цими цивілізаціями, підкорюючи їх і вимагаючи податки та працю [23].

Золото та срібло: Конкістадори вірили, що в Новому Світі є великі запаси золота та срібла. Вони розшукували ці метали та забирали їх у великих кількостях, що призвело до масової експлуатації ресурсів і виснаження природних багатств [10, с. 5–22].

Спустошення та війни: Конкістадори часто використовували насильство, щоб підкорити індіанські народи. Вони вели війни проти місцевих племен і цивілізацій, що призводило до жорстокостей, масових вбивств, торгівлі рабами та руйнування міст і храмів.

Колонізація та заснування міст: Конкістадори засновували колонії на завоюваних територіях, де вони будували міста, фортеці та церкви. Це сприяло іспанській колонізації та заснуванню постійних поселень.

Християнська місія: Багато конкістадорів були глибоко віруючими католиками, і вони розглядали свою діяльність як місію для поширення християнства серед індіанців. Вони будували церкви, вивчали індіанські мови та намагалися навернути місцеве населення [1].

Експлуатація праці: Конкістадори використовували працю індіанців для різних видів праці, включаючи видобуток ресурсів, сільське господарство та будівництво. Це призвело до експлуатації та рабства індіанців.

Завоювання територій іспанськими конкістадорами мало значний вплив на історію Нового Світу, призвівши до руйнування індіанських цивілізацій, вплинувши на культурні та соціальні процеси та створивши основу для іспанської колонізації та формування нового соціального порядку у колоніях.

Соціальна організація: Конкістадори створили нову соціальну ієрархію в колоніях, де вони самі займали вершкові посади, а індіанці ставали рабами або працювали на них як селяни. Було встановлено систему енкомьєнд, що надавала іспанцям право використовувати працю індіанців у обмін на їхню «охорону» і християнську віру.

Соціальна організація в колоніях, завоюваних конкістадорами, була складною та ієрархічною. Основні риси цієї соціальної системи можна описати наступним чином:

Конкістадори та іспанська еліта: Конкістадори, а також іспанські колоністи, які прибували до Нового Світу, займали вершкові позиції в соціальній ієрархії. Вони обіймали посади урядовців, воєначальників, а також мали доступ до земель та багатств [2, с. 23–26].

Індіанці як раби та селяни: Місцеве населення індіанців було підпорядковане іспанським завоювачам. Багато індіанців були визнані рабами та підданцями

іспанців. Вони були змушені працювати на іспанців у сільському господарстві, на рудниках, а також у будівництві.

Система енкомьєнд: Ця система передбачала, що іспанські конкістадори та колоністи мали право отримувати «енкомьєнди» — індіанські села або групи індіанців у «охорону» за умови, що вони надаватимуть їм працю та вимагатимуть від них обов'язкове перехрещення у католицьку віру. Це було формою примусового працевлаштування та християнізації.

Економічна експлуатація: Іспанці використовували індіанців для видобутку природних ресурсів, таких як золото, срібло, деревина, та для сільського господарства. Індіанці працювали під тиском та обтяженням, і їхні ресурси і праця використовувались на користь іспанської корони та еліти.

Культурна та релігійна асиміляція: Через систему енкомьєнд та примусову християнізацію, індіанці були піддані культурній та релігійній асиміляції. Їхні традиції, мови та вірування були пригнічені та замінені іспанськими [3, с. 258–264].

Соціальний нерівність: У колоніях існувала значна соціальна нерівність, де іспанська еліта мала доступ до багатств та влади, тоді як індіанці та інші місцеві народи жили в умовах обтяження та бідності.

Соціальна організація у колоніях була спрямована на збагачення та експлуатацію місцевого населення індіанців на користь іспанської корони та конкістадорів.

Ця система призвела до великої кількості страждань індіанського населення та створила основу для подальшого розвитку іспанської колонізації в Америці.

Вплив на культуру: Конкістадори внесли значний вплив на культуру індіанців, впроваджуючи європейські мови, релігійні обряди, технології і архітектуру. Також вони сприяли обміну продуктами, що вплинуло на кулінарні традиції [4, с. 11–16].

Конкістадори справді внесли значний вплив на культуру індіанців в американських колоніях. Цей вплив охоплював різні аспекти і включав в себе наступні елементи:

Мова: Конкістадори впроваджували іспанську мову як мову адміністрації та освіти. Це призвело до зміни мовного середовища індіанського населення. Багато індіанців навчилися іспанською мовою для спілкування з колоністами, що сприяло поширенню іспанської культури та ідей.

Релігійні обряди: Іспанські місіонери активно поширювали християнство серед індіанців. Вони будували християнські церкви та монастирі, де відбувалися релігійні обряди та меси. Індіанці були надані можливість перехреститися та взяти участь в християнських обрядах, що призвело до зміни їхніх релігійних практик.

Технології: Конкістадори внесли нові технології та знаряддя праці, такі як металургія та сільське господарство, які значно покращили життя індіанців. Іспанські інженери та ремісники навчали місцевих майстрів новим методам обробки металу та виробництва сільськогосподарської продукції.

Архітектура: Іспанська архітектура вплинула на будівництво у колоніях. Іспанські архітекти будували церкви, міські будівлі та резиденції за європейськими стандартами. Це призвело до зміни архітектурного обличчя багатьох міст і селищ в Америці.

Кулінарія: Колоніальний обмін продуктами сприяв збагаченню кулінарних традицій. Іспанські продукти, такі як картопля, помідори, чилі, та рис, були внесені до індіанської кухні, і навпаки. Це призвело до виникнення нових страв та стилів готування.

Загалом, конкістадори внесли суттєві зміни в культурний ландшафт індіанців у Новому Світі, які відчували вплив іспанської мови, релігії, технологій та культурних звичаїв. Цей культурний обмін став важливим аспектом історії і формування сучасних американських культур [5].

Термін «рожева легенда» про конкістадорів, або завоювників Нового світу, поширився в першу чергу в Іспанії і зазвичай подає ці події в світлі, сприятливому для іспанської історії. Захисники цієї теорії стверджують, що завоювання Іспанією було історичною необхідністю, і це має певний сенс. Вони розглядають іспанські завоювання як початок глобалізації, аргументуючи тим, що після приходу

іспанських завоювників з'явилися нові міста, етноси та культури. Однак, важливо враховувати питання, чи бажали корінні американські народи приєднуватися до європейської цивілізації, чи вони бажали спільно створювати нові етноси, цивілізації та культури. Яким було їхнє право на власний історичний розвиток, і якою була ціна цього розвитку?

Ціна завоювань виявилася дуже високою. Під час іспанських завоювань та наслідуючих війн, від хвороб, рабської праці та військових конфліктів загинули мільйони індіанців. Знищені були цінності культур та традиційних суспільств, але ця втрата неможливо виміряти числами. Противники конкістадорів також зазначають, що багато лідерів завоювань були неграмотними, жадібними і мало інтересувалися культурними цінностями інших народів. Їхня головна мета була нагромадження багатств і здобуття влади [6].

Крім того, завоювання призвели до знищення розвинутих цивілізацій Нового світу, які мали високий рівень регулювання відносин з природним середовищем, продуктивне сільське господарство та житло, відповідне клімату. Ця втрата цінних соціокультурних досягнень індігенних народів є неоціненною.

Отже, в історії завоювань Нового світу існують дві протилежні точки зору: «рожева легенда» у Іспанії та «чорна легенда» в країнах Латинської Америки. Важливо розуміти, що ці події мали складний та суперечливий вплив на світову історію та моральні аспекти взаємодії між різними культурами та цивілізаціями [7, с. 34–45].

Правда, для нас, живущих у XXI столітті, звичайним є споглядання та цінування культурних цінностей різних народів через відвідування музеїв та вивчення історії різних культур. Важко уявити, що сама ідея цінності культур була розвинена лише у XIX столітті. Тому поняття вимагати від іспанців XV–XVI століть відноситися до індіанських артефактів як до культурних цінностей, справді, може бути надто сучасним та неадекватним. Конкістадори жили в іншому історичному контексті, і для них головним було поширення християнства та нагромадження багатств. Вони не мали інтересу до мистецтва корінних індіанців і

сприймали його як щось відмінне від християнського мистецтва. З цього погляду, знищення та спроби засвоєння індіанської культури можуть бути зрозумілими, але не виправдовуватися [8, с. 89–92].

У такому контексті важливо пам'ятати, що конкістадори були продуктом свого часу, епохи фанатичної релігійності та жадою до наживи. Вони виконували свої завдання у відповідності зі своєю місією, яку вважали важливою.

Щодо «рожевої» та «чорної» легенд, то вони схильні до спрощення та узагальнення, зображуючи конкістадорів як однорідну групу, лише, як лицарів або вояків. Проте, важливо розуміти, що кожен конкістадор був унікальною особистістю, і їхні дії в Новому світі можуть варіюватися. Національний характер та індивідуальні риси грали роль у формуванні їхньої діяльності.

Дійсно, простір Іспанії та Португалії на Іберійському півострові був деяким відособленим від інших частин Європи, і це вплинуло на свідомість конкістадорів. Життя на кордоні відомого світу, далеко від центральних подій, спонукало їх до пошуків чогось нового. Справді, історичні обставини, такі як столітні війни з маврами, призвели до виникнення груп професійних вояків, які потім рушили на завоювання Америки. Таким чином, історичні умови та простір мали великий вплив на формування характеру конкістадорів [9].

Проте, важливо зазначити, що релігійна культура відігравала вирішальну роль у житті та діях конкістадорів. Вони вважали свою місію важливою і вірили, що навернення індіанців в католицьку віру було їхньою відданістю і внеском у поширення християнства. Цей процес навернення відбувався надзвичайно швидко і здавався «чудом». Індіанці відмовлялися від своїх традиційних вірувань і переходили в католицьку віру легко. Важливо відзначити, що ця відданість новій вірі залишалася незмінною навіть у важких обставинах, таких як звірства колонізаторів, епідемії та експлуатація. Таким чином, релігійні переконання грали ключову роль у діях конкістадорів.

Релігійна культура відігравала вирішальну роль у житті та діях конкістадорів під час завоювань Нового світу. Для них віра була основною мотивацією і

підставою для їхніх дій. Вони вважали свою місію важливою і вірили, що навернення індіанців в католицьку віру було їхньою основною метою [10, с. 5–22].

Цей процес навернення відбувався надзвичайно швидко та ефективно. Індіанці відмовлялися від своїх традиційних вірувань та приймали християнство досить легко. Важливо відзначити, що ця відданість новій вірі залишалася незмінною навіть у важких обставинах, таких як звірства та насильство, які допускали колонізатори, а також епідемії та експлуатація.

Для конкістадорів, релігія була не лише способом виправдовувати свої дії перед церковними та світськими владами, але й суттєвим чинником у підкоренні та контролі над індіанським населенням. Їхня віра та переконання в тому, що вони виконують «Божу волю», підштовхували їх до впровадження католицької віри серед корінних народів.

Отже, релігійні переконання грали важливу та ключову роль у діях та менталітеті конкістадорів під час колонізації Нового світу [11].

Процес навернення індіанців у християнство під час колонізації Нового світу відбувався стихійно та еволюційно, з чіткими контурами формування через проби і помилки учасників міжцивілізаційної взаємодії.

У цьому процесі важливе місце відводилося знищенню ідолів, що були скульптурними зображеннями індіанських божеств, а також спаленню індійських рукописів та руйнуванню храмів та інших святилищ. Місіонери, які були одягнені у священницькі одяги та тримали великі хрести, супроводжувалися іспанською владою та солдатами. Після проведення врочистого богослужіння та проповідей, іспанці, за настановою місіонерів, розпочинали процес знищення ідолів та руйнування храмів [13].

Ці операції мали на меті показати індіанцям безсилля їхніх власних божеств і величність християнського Бога. Сам процес навернення відбувався швидко, і індіанці легко відмовлялися від своїх традиційних вірувань на користь християнства [13].

У контексті цього процесу важливо відзначити, що успіхи конверсії в індіанських народів були вражаючими порівняно зі складністю та малою результативністю спроб навернення інших націй, наприклад, іудеїв, маврів в Іспанії або населення Китаю та інших азіатських та африканських країн.

Дійсно, індіанці швидко приймали нову релігію, християнство, і це можна пояснити кількома факторами. По–перше, індіанці вже до приходу іспанців мали міфологічні уявлення про блідолиці боги, які покинули їхню землю та переправились через море. Це призвело до сприйняття іспанців як богів або посланців богів. Крім того, індіанці вже мали деякі елементи християнської символіки, зокрема, вони поклонялися хресту.

Коли іспанці прийшли, індіанці легко прийняли хрещення, і ця процедура відбувалася досить швидко. Індіанці відмовлялися від своїх традиційних вірувань та приймали християнство. Це можливо було із спрощеними формами релігійних обрядів та ритуалів, які сприяли швидкому конвертуванню.

Зацікавленість іспанців у плодах праці індіанців також сприяла успішній інтеграції іспанської та індіанської культур. Індіанці продовжували зберігати свої традиції та інституції, такі як громади, і це стало важливим аспектом соціально–економічного розвитку. Культурний обмін між індіанцями та іспанцями сприяв розвитку обох сторін і взаємному впливу [14].

2.2. Оцінка діяльності «Лицарів Нового світу» та їх вплив на історію людства

Діяльність «Лицарів Нового світу», або конкістадорів, має суперечливу оцінку в історії людства. Вони відіграли значну роль у розширенні іспанської імперії та розкритті Нового Світу, але їхні дії також супроводжувалися жорстокістю, грабежами, і знищенням корінних культур. Оцінка їхньої діяльності може бути розділена на декілька аспектів [15]:

Конкістадори здобули значні багатства для Іспанії завдяки добутку золота та срібла, а також завоюванню багатьох територій. Це сприяло економічному

піднесенню Іспанії, але призвело до експлуатації індіанських населень та нищення природних ресурсів.

Ключовим джерелом багатства був добуток дорогоцінних металів, зокрема, золота та срібла, на нових землях, які надходили до Іспанії у величезних кількостях. Золото та срібло використовувалися для виготовлення монет, прикрас, та для фінансування імперських військових походів та інфраструктурних проектів. Конкістадори завоювали значні території в Америці, розширивши імперські володіння Іспанії на Мексику, Перу, Центральну та Південну Америку, а також Карибські острови. Це забезпечило Іспанії контроль над багатьма регіонами, де робилася експлуатація природних ресурсів та індіанської праці [17].

Однак, ця діяльність супроводжувалася експлуатацією індіанських населень, примусовою працею та порушенням прав індігенних народів. Крім того, завоювання та колонізація вплинули на культуру індіанців, впроваджуючи європейські мови, релігійні обряди, технології та архітектуру. Цей обмін також вплинував на кулінарні традиції. У підсумку, діяльність конкістадорів мала значний вплив на історію Іспанії та на історію Америки, приводячи до великих змін у соціальній, економічній та культурній сферах обох континентів [18, с. 39–45].

Релігійний аспект: Місіонери серед конкістадорів активно поширювали християнство серед індіанців. Це призвело до зміни релігійного пейзажу в Новому Світі, але часто супроводжувалося насильством та примусовими навчаннями.

Місіонери, які були присутні серед конкістадорів, відіграли важливу роль у поширенні християнства в Новому Світі. Їхня діяльність призвела до значних змін у релігійному пейзажі цих територій, але часто супроводжувалося насильством та примусовими навчаннями.

Місіонери бачили своє завдання у наверненні індіанців в католицьку віру і вважали це за одну зі своїх головних місій. Вони використовували різні методи для досягнення цієї мети, включаючи проповіді, релігійні обряди та навчання християнським доктринам. Місіонери також активно впливали на культурні

практики індіанців, спонукуючи їх до відмови від традиційних вірувань та обрядів [20].

Проте, цей процес навернення не завжди відбувався добровільно або мирно. Конкістадори та місіонери часто використовували примусові заходи для змусіння індіанців приймати християнство. Це включало насильство, загрози та фізичний тиск. Навіть якщо індіанці формально приймали хрищення, це не завжди відображало їхні справжні переконання, і багато з них продовжували віддавати шану своїм традиційним божествам та обрядам.

У підсумку, місіонерська діяльність серед конкістадорів внесла вагому зміну у релігійну картину Нового Світу, але цей процес супроводжувався складнощами, конфліктами та насильством, що залишили слід у колоніальній історії цих регіонів.

Культурний аспект: Конкістадори внесли європейську мову, архітектуру, технології та культурні елементи в індіанські суспільства. Це призвело до формування нових синкретичних культур, але також спричинило втрату багатьох аспектів індіанських традицій.

Культурний аспект завоювання Нового Світу конкістадорами включав в себе внесення європейських впливів у індіанські суспільства та формування нових синкретичних культур. Цей процес мав значний вплив на культурну ландшафту Нового Світу, але також призвів до втрати багатьох аспектів індіанських традицій.

Коли конкістадори завоювали Новий Світ, вони приносили з собою європейську мову, архітектуру, технології та інші аспекти європейської культури. Вони сприяли розповсюдженню іспанської та португальської мов, впливаючи на мовний ландшафт регіонів. Іспанська мова стала домінуючою мовою в багатьох колоніях, і вона досі залишається однією з найпоширеніших мов у Латинській Америці.

Також конкістадори внесли зміни в архітектурному стилі та містобудуванні. Вони будували фортеці, церкви та інші споруди, які відображали європейський архітектурний стиль. Ці споруди стали важливою частиною культурної спадщини регіонів і прикладом інтерконтинентального обміну архітектурними ідеями [20].

Технологічний обмін також був важливим аспектом. Конкістадори внесли нові сільськогосподарські методи, рослини та тварини, що сприяло змінам в сільському господарстві і харчовому ланцюгу регіонів.

Проте, цей культурний обмін також мав свої негативні наслідки. Багато індіанських традицій і звичаїв було заборонено або признано «язичницькими» і пригнічено. Це призвело до втрати культурної спадщини індіанців та виникнення нових синкретичних культур, які поєднували елементи індіанської та європейської культур [21].

Отже, культурний аспект завоювання Нового Світу конкістадорами був складним процесом взаємодії, який включав в себе як позитивні, так і негативні аспекти, і залишив свій слід у культурній спадщині цих регіонів.

Конкістадори встановили соціальну ієрархію в колоніях, де індіанці ставали рабами або селянами, а іспанці займали вершкові посади. Це призвело до експлуатації та соціального нерівності.

Соціальний аспект завоювання Нового Світу конкістадорами включав в себе встановлення нової соціальної ієрархії в колоніях, де індіанці ставали об'єктами експлуатації та суспільної нерівності, а іспанці займали вершкові посади і мали привілеї.

Коли конкістадори завоювали Новий Світ, вони розпочали процес експлуатації індіанських населень. Індіанці були примушувати працювати на іспанців у ролі рабів або селян. Це означало, що вони працювали на іспанців на землях, які колись належали їм, а тепер були захоплені завойовниками.

Іспанці, з свого боку, займали вершкові посади в адміністрації та війську колоній. Вони мали привілеї і контролювали ресурси та багатства Нового Світу. Ця соціальна ієрархія призвела до значної соціальної нерівності, де іспанці мали доступ до багатств і влади, тоді як індіанці були експлуатовані і пригнічені.

Цей соціальний порядок також відображався в правовій системі колоній, де індіанці були часто позбавлені прав і піддавалися іспанському праву. Це призводило до безправ'я та насильства над індіанським населенням.

Отже, соціальний аспект завоювання Нового Світу конкістадорами включав в себе експлуатацію та соціальну нерівність, що залишили свій слід у соціальній структурі та правовій системі колоній [22, с. 59–79].

Етичний аспект: Діяльність конкістадорів часто супроводжувалася жорстокістю, насильством та геноцидом індіанських народів. Багато корінних жителів були вбиті або піддані рабству.

Етичний аспект діяльності конкістадорів у Новому Світі включав в себе численні моральні проблеми та жорстокості, які стали печаткою на історії завоювання. Дії конкістадорів часто супроводжувалися насильством, геноцидом індіанських народів і серйозними етичними порушеннями.

Однією з найбільших етичних проблем було насильство та жорстокість, які іспанські завойовники застосовували до індіанців. Вони не лише вбивали численне індіанське населення, але й піддавали його жорсткому фізичному та психологічному тортуруванню. Багато індіанців були піддані рабству та обтяжливим примусовим працям, де вони страждали від надмірної праці, голоду та хвороб.

Етичний аспект діяльності іспанських конкістадорів у Новому Світі включав безліч жорстокостей і порушень прав людини, що залишилися в історії як темний і непохідний епізод завоювань.

Конкістадори застосовували насильство та жорстокість до індіанського населення, завдавши найбільшого збитку неозброєним цивільним мешканцям. Вони вбивали та масово грабували міста і села, піддавали індіанців жорстким фізичним та психологічним тортурам, а також змушували багатьох з них працювати в смертельних умовах.

Багато індіанців були змушені працювати в рабстві, що призвело до надмірної праці, голоду та хвороб, що спричиняли серйозні страждання та загибель. Насильство і жорстокість конкістадорів не знали меж, і вони використовували це насильство для здобуття багатств та влади.

Ці дії порушували основні принципи людських прав і гідності, і до цього дня залишаються символом морального позору в історії завоювань. Насильство та

жорстокість іспанських конкістадорів нагадують про важливість поваги до прав людини та гідності кожної особи, незалежно від її походження чи національності [23].

Геноцид також був серйозною проблемою. Багато індіанських народів були вбиті під час завоювання або після нього через захоплення їхніх територій та руйнування їхніх культур. Ця руйнівна діяльність призвела до вимирання багатьох індіанських етносів і знищення їхньої спадщини.

Справді, геноцид був однією з найжахливіших сторін завоювання Нового Світу і має серйозні етичні та моральні наслідки. Конкістадори не лише вбивали індіанців у великих кількостях під час воєн та масових розправ, але й систематично знищували їхні культури та спадщину.

Захоплення територій та експлуатація ресурсів призвели до вимирання багатьох індіанських народів і етносів. Культурні практики, мови, релігійні обряди та інші аспекти індіанських цивілізацій були пригнічені і часто систематично знищувалися.

Ця руйнівна діяльність залишила глибокі рани в історії Нового Світу і має далекосяжні наслідки. Вона підкреслює важливість поваги до прав людини, культурної різноманітності та спадщини, а також нагадує про необхідність вивчення історії та усвідомлення наслідків колоніалізму та імперіалізму в контексті сучасного світу [23].

Етичний аспект також включав в себе примусове навчання індіанців християнській вірі та скасування їхніх традиційних вірувань. Це супроводжувалося насильством та спробами знищити індіанську культуру.

Примусове навчання індіанців християнській вірі було значущим аспектом етичної проблематики, пов'язаної з діяльністю конкістадорів. Місіонери, що супроводжували завойовників, активно пропагували християнство серед індіанців, переконуючи їх відмовитися від своїх традиційних вірувань та прийняти християнство. Цей процес нерідко супроводжувався насильством, примусовим

хрещенням та знищенням індіанських обрядів та об'єктів культу, які вважалися «язичницькими».

Це призвело до спроб знищити індіанську культуру та спадщину. Багато аспектів індіанських традицій, включаючи мови, релігійні практики, мистецтво та обряди, були пригнічені або забуті. Ця практика мала великий вплив на індіанські спільноти і мала серйозні соціокультурні наслідки.

Спроби насильницької конвертації індіанців в християнство та спроби знищення їхньої культури є підставою для серйозних моральних роздумів та викликають обурення в сучасному світі, де повага до культурної різноманітності та прав людини є важливими цінностями.

Завоювання Нового Світу залишило невиліковні рани в історії і пам'яті людства. Жорстокості та порушення етичних норм, скоєні конкістадорами, є частиною темного спадщини цього періоду і нагадують про важливість розуміння та усвідомлення етичних аспектів історичних подій для запобігання подібним злочинам у майбутньому.

Завоювання Нового Світу і діяльність конкістадорів залишили невиліковні рани як в історії, так і в пам'яті людства. Цей період історії є частиною темного спадщини, яка нагадує нам про важливість розуміння та усвідомлення етичних аспектів минулих подій з метою запобігання подібним злочинам у майбутньому.

Жорстокості та насильство, що супроводжували завоювання, геноцид і експлуатацію індіанських народів, є найбільш вразливою частиною цієї історії. Історичні факти свідчать про масові вбивства, рабство, пониження індіанців до статусу другорядних громадян та спроби знищення їхньої культури. Це були вчинки, які суперечили всім етичним нормам і цінностям.

Розуміння цих етичних аспектів є важливим для того, щоб уникнути повторення схожих злочинів у майбутньому. Суспільство повинно навчитися з історії і розуміти, як жорстокість та несправедливість можуть вплинути на життя мільйонів людей. Пам'ять про ці події має нагадувати нам про необхідність

захищати права людини, підтримувати культурну різноманітність та боротися з будь-якими формами насильства та дискримінації [24].

Звільнення від історичних помилок та вчинків, що порушують етичні норми, є важливим завданням для сучасного суспільства. Навчання і усвідомлення минулих помилок можуть допомогти збудувати краще та більш справедливе майбутнє, де права та гідність кожної людини будуть поважатися та захищатися.

Іспанські конкістадори представляли собою типовий продукт свого часу, об'єднуючи релігійну фанатичність та жагу до наживи. Завоювання Нового Світу було складним явищем, що містило у собі суперечливі аспекти. Ця подія в історії часто сприймається як однозначна, проте важливо розуміти, що в ній було і колонізаторське, і завойовницьке.

Формула «завоювати та заселити», яка визначала головні завдання конкістадорів, відображала їхнє відношення до Нового Світу як до невідомого та ворожого місця. Іспанці дійсно успішно виконали ці завдання. Вони заволоділи та заселили нові території, але цей успіх супроводжувався винищенням корінного населення та колонізацією [25].

Формула «завоювати та заселити» дійсно відображала відношення іспанських конкістадорів до Нового Світу. Це було невідоме і непривітне місце для них, і їхня мета полягала у заволодінні цим новим територієм та використанні його ресурсів для збагачення Іспанії. Іспанці дійсно досягли своєї мети, адже завоювали значні території в Америці та Карибських островах, а також заселили їх і забезпечили колоніальну присутність.

Проте, цей успіх був вкрай витратним і етично проблематичним. Завоювання супроводжувалося винищенням та насильством щодо корінних народів, які вже існували на цих територіях. Місіонери та конкістадори використовували насильство, підкорюючи індіанців, примушуючи їх приймати християнство та піддавати себе іспанській владі. Багато корінних народів були вбиті або піддані рабству, що призвело до геноциду та руйнування їхніх культур.

Іспанське завоювання Нового Світу було двояким явищем. З одного боку, воно відображало успіх у заволодінні та заселенні нових територій, що сприяло піднесенню Іспанії. З іншого боку, це супроводжувалося жорстокістю, насильством, геноцидом та етичними проблемами, які залишили невиліковні рани в історії і пам'яті людства.

Загалом, іспанське завоювання Нового Світу було складним явищем з численними суперечностями. Воно відображало дух епохи, де релігійні вірування і корисність для Іспанії сплїталися в одному дійсно історичному події.

У цілому, «Лицарі Нового світу» мають складну оцінку в історії. Вони внесли важливий вклад у геополітичну карту світу, розширивши знання про Америку, але залишили за собою слід жорстокості та культурних змін, які мали далекосяжні наслідки для корінних народів Нового Світу. Діяльність конкістадорів є суттєвим елементом розуміння історії колоніальних процесів та взаємодії між різними культурами [26].

Висновки до розділу 2

Було розглянуто характеристику діяльності іспанських конкістадорів та оцінка діяльності «Лицарів Нового світу» та їх вплив на історію людства.

Характеристика діяльності іспанських конкістадорів показала, що вони були мотивованими та агресивними воїнами, які прагнули здобути багатство, славу та поширити християнство. Вони використовували вогнепальну зброю та стратегічне обдурення, використовуючи конфлікти між індіанськими народами для своєї користі.

Оцінка діяльності «Лицарів Нового світу» показала, що їх вплив на історію людства був значний. Завоювання Нового світу призвело до формування колоніальної імперії Іспанії та змінило хід світової історії. Вони впровадили іспанську культуру, релігію та мову у багато районів Америки. Також відбувся обмін товарами, рослинами та технологіями між Європою та Америкою, що суттєво вплинуло на економіку та розвиток обох регіонів.

Діяльність «Лицарів Нового світу» також мала негативні наслідки, такі як винищення та порабощення індіанських народів, культурний геноцид та знищення цінних артефактів та документів. Також спостерігалися поширення захворювань серед місцевих народів, що призвело до людських втрат.

Отже, діяльність «Лицарів Нового світу» була суперечливою, маючи як позитивний, так і негативний вплив на історію людства.

РОЗДІЛ 3. ПРОСОПОГРАФІЧНИЙ ПОРТРЕТ НАЙВІДОМІШИХ ІСПАНСЬКИХ КОНКІСТАДОРІВ

3.1. Життя та завоювання Ернана Кортеса

Ернан Кортес народився в Медельїні, Естремадурська провінція, Королівство Кастилія. Він був єдиною дитиною Мартина Кортеса і Каталіни Пісарро Альтамірано. Франсіско Пісарро, який пізніше завоював імперію інків у 1536 році, був його двоюрідним братом з боку матері [27].

До досягнення 14 років, Кортес отримував освіту в рідному Медельїні. Потім його батьки вислали його навчатися до Університету Саламанки, де він провів два роки. Проте, він повернувся додому взимку 1501 року у віці 17 років, розчарувавши батьків, замість того, щоб продовжити навчання та слідувати дорогою свого діда в юридичному напрямку. Берналь Діас дель Кастільйо називав його бакалавром права. Кортес був освіченою людиною за стандартами XVI століття, і це було визнано навіть його противниками. Він мав вміння складати вірші та ритмічну прозу, володів латинською мовою, і його доповіді та листи містили багато латинських цитат. Деякі версії стверджують, що Кортес отримав ступінь від Університету Саламанки.

Після цього він став стояти перед вибором між кар'єрою у військах у Італії та можливістю почати нове життя в іспанських колоніях Нового Світу.

Ернан Кортес вирушив в Новий Світ лише у 1506 році через декілька затримок. Він приймав участь у завоюванні Гаїті та Куби, за що отримав велику ділянку землі та індійських рабів як нагороду. У 1510 році Кортес приєднався до загону Дієго Веласкеса, який вирушив на завоювання Куби. В цьому загоні Кортес виконував обов'язки офіційного скарбника, який був відповідальний за оцінку та відправлення королівської п'ятини до Іспанії. Веласкес виявив підтримку Кортесу, що дозволило 26-річному конкістадору стати видатною постаттю в колонії.

Вже на той час виявилися його лідерські якості і схильність до ризикованих дій. В 1517 році експедиція Франсіско Ернандеса де Кордоба та в 1518 році Хуана

де Гріхальви повернулися на Кубу, приносячи мало золота, але багато розповідей про віддалену землю, де, за їхніми словами, було величезна кількість золота [30].

Губернатор Куби, Дієго Веласкес де Куельяр, вирішив організувати нову військову експедицію з метою завоювання країни, про яку розповіли Кордоба і Гріхальва. Він призначив свого племінника, Кортеса, головнокомандувачем цієї експедиції. Кортес негайно продав або заклав свої землі, щоб здобути кошти на кораблі та провізію. Хоча офіційно експедиція була запланована для досліджень та торгівлі з новими країнами на заході, в останній момент губернатор Веласкес відмінив її. Проте Кортес проігнорував його наказ і самовільно вирушив у море в лютому 1519 року.

Участь у завоюванні Гаїті та Куби: Кортес вирушив до Гаїті, коли ця кастильська колонія перебувала під командуванням Дієго Веласкеса. Там він приймав участь у завоюванні та контролі цієї землі. За свої послуги в завоюванні Гаїті Кортес отримав велику ділянку землі та індійських рабів як винагороду.

Приєднання до експедиції на Кубу: У 1510 році Кортес приєднався до загону Дієго Веласкеса, який готувався до завоювання Куби. Кортес отримав обов'язок офіційного скарбника експедиції, який був відповідальний за оцінку та відправлення королівської п'ятини (податків) до Іспанії.

Власна експедиція в Мексику: Незадовго до відправлення Веласкесової експедиції на Кубу, Кортес дізнався про існування великої та багатой імперії в Мексиці, яка була відома як Ацтекська імперія. На основі розповідей про великі скарби та багато золота в цій країні, Кортес вирішив самостійно вирушити в Мексику, незважаючи на скасування експедиції Веласкесом. Він зібрав свій власний загін і вирушив у море в лютому 1519 року.

Завоювання Мексики: Експедиція Кортеса в Мексику стала однією з найважливіших подій в історії колонізації Америки. Під керівництвом Кортеса із загonom завойовників вдалося завоювати Мексику, зокрема, імперію Ацтеків, і покласти початок іспанському пануванню в цьому регіоні [27].

Роль Кортеса в історії: Гернан Кортес вважається важливою постаттю в історії завоювання та колонізації Америки. Його пригоди в Мексиці відкрили шлях для подальших іспанських завоювачів, які розширили імперію Іспанії в Америці.

Таким чином, Кортес відіграв важливу роль в початковому етапі іспанської колонізації Нового Світу та завоюванні Мексики, і його історія є ключовою в історії американського континенту.

Ернан Кортес розпочав свою експедицію до Мексики у 1519 році. Він залишив Кубу зі своїм загonom, включаючи 553 солдат та 15 коней, на 11 кораблях. Під час подорожі до Мексики їх кораблі потрапили в сильну бурю, і багато кораблів було пошкоджено або розкидано. Остаточо, вони дісталися острова Косумель, що був неподалік від Юкатана. Тут до їхнього загону приєднався іспанський солдат Херонімо де Агіляр, який раніше потрапив у полон до індіанців після аварії корабля. Агіляр, перебуваючи в полоні, навчився мові майя та їхнім звичаям, що стало надзвичайно корисним для експедиції.

Після висадки в Мексиці Кортес наказав підпалити свої кораблі, щоб зняти будь-яку можливість відступу, і формально проголосив землі, на які вони прибули, власністю іспанської корони. Він рушив до Табаско, де вивів перемогу в битві з індіанцями та отримав 20 дівчат в якості трофеїв. Однією з цих дівчат була Малінче, яка відіграла ключову роль як перекладачка та радниця Кортеса завдяки своєму знанню мови майя та науатль, мови ацтеків [1].

У липні 1519 року Кортес завоював Веракрус, і від цього моменту він відмовився визнавати владу губернатора Куби Дієго Веласкеса і стверджував, що буде слухатися наказів лише короля Карла V. Після цього він продовжив свій похід до столиці ацтеків Теночтітлану, залучаючи до свого боку різні індіанські племена, зокрема тлашкаланців, які були ворогами ацтеків. У жовтні 1519 року Кортес прибув до Чолули, другого за розміром міста в центральній Мексиці, де його загін влаштував різню та спалив частину міста.

Завершальним етапом їхнього походу була зустріч з правителем ацтеків Монтесумо II, який прийняв іспанців мирно в листопаді 1519 року. Монтесума

сподівався дізнатися про слабкості іноземців, але ця зустріч відкрила шлях для подальшого завоювання Мексики і покладання кінця імперії ацтеків.

Після захоплення Теночтітлану в серпні 1521 року Кортес став губернатором «Нової Океанської Іспанії» (Nueva España), великої колонії, яка охоплювала значну частину південної і центральної Мексики. Проте, Кортеса обмежили владою, призначивши йому декількох королівських чиновників для нагляду за його діяльністю та обмеживши його дії.

Кортес активно розпочав перебудову завоюваного міста Теночтітлану, перейменувавши його на Мехіко, і руйнуючи храми та будівлі ацтеків. На їхніх руїнах він возвів європейські міста та фортеці. Також він засновував інші міста, призначаючи туди своїх людей і зміцнюючи панування іспанців у цьому регіоні.

З 1524 року Кортес впровадив систему кріпосного права, відому як «енком'єнда» (encomienda). За цією системою, індіанці були «передані» конкістадорам, які отримували право на їхню працю та обов'язок забезпечувати їх духовну і фізичну добробутність. Проте, ця система швидко перетворилася на форму рабства і знуцання над місцевими жителями, іноді призводячи до жорстоких та несправедливих умов життя для індіанців.

У 1524 році Кортес також започаткував процес навертання індіанців до християнства. Він великою мірою сприяв розповсюдженню християнства в регіоні, використовуючи місіонерів та діючи як захисник індіанських прав перед королем та церковною ієрархією [2, с. 23–26].

З часом Кортес і королева Ісабель I, яка пізніше стала королем Філіпом II, припинили співпрацю і влада Кортеса була обмежена. Він був відправлений до Іспанії, де намагався відстоювати свої права та визнання своїх заслуг перед коронованими головами.

Хоча Кортес завоював Мексику та став фігурою історичного значення, його управління та дії також супроводжувалися конфліктами, знехтуванням правами індіанців, та використанням рабської праці. Його вплив на історію Мексики та

Латинської Америки загалом залишається предметом обговорення та контрверсій в сучасному історичному дослідженні.

Після відправлення до Іспанії та відстоювання своїх прав перед королем Карлом V, Ернан Кортес отримав визнання своїх заслуг та був нагороджений членством у лицарському ордені Сант Яго де Компостела. Також у 1529 році він отримав титул маркіза Оахаки та право тримати в Оахаке значну кількість васалів. Однак, його не повернули на посаду губернатора Мексики.

Повернувшись до Мексики, Кортес стикнувся зі складною політичною ситуацією. Під час його відсутності в країні сталася політична криза, і влада була розділена між різними фракціями. Кортес знову вступив в дію, намагаючись відновити порядок та захистити індіанців від зловживань колоністами.

У 1530 році Кортеса призначили військовим губернатором Мексики, але влада була розділена з цивільним губернатором доном Антоніо де Мендоса. Кортес продовжував впливати на події в Мексиці та ділити владу, але його вплив поступово зменшувався [3, с. 258–264].

Після завершення активних військових дій, Кортес жив у своєму маєтку в Куернавака, що розташоване південніше Мехіко. У 1536 році він спробував організувати експедицію до Каліфорнії, сподіваючись розширити володіння іспанської корони, а також знайти прохід з Атлантичного океану до Тихого. Проте ця експедиція не принесла йому значних багатств або влади.

Ернан Кортес завершив своє життя у Мексиці та помер у 1547 році. Його вплив на історію Мексики та Латинської Америки в цілому залишається предметом обговорення та досліджень істориків і сучасних дослідників.

Ернан Кортес розвинув досить оригінальну теорію креолізації, яка, на відміну від атмосфери нетерпимості тогочасної Іспанії, була вразливою перед інтерпретацією.

Деякі дослідники, обмежені сприйняттям Кортеса як насильника, жорстокого завойовника та корисливого людини, неправильно вважають, що він не

представляв нічого крім цих негативних рис. Однак ця точка зору не враховує більш витончену реальність.

Головна ідея Кортеса полягала в тому, щоб пересадити іспанський корінь на культурну основу ацтекської імперії з метою створення змішаного креольського суспільства. Він не планував просто відтворити іспанську колоніальну модель в Мексиці, оскільки відомі були негативні результати такого підходу в Іспаніолі та Кубі. В Мексиці іспанці повинні були об'єднатися з корінним населенням. Наприклад, з самого початку існування Нової Іспанії, Кортес оголосив науатль, яка була широко поширеною в Центральній Америці, «офіційною» мовою. Він навіть встановив науатль та латину як мови навчання в школах. Не було наміру іспанізувати Мексику. Сам Кортес, завдяки старанням своєї спільниці Марини, навчився науатль і, схоже, володів нею з 1524 року, хоча на офіційних церемоніях він все ще користувався послугами перекладача, згідно з місцевою традицією. Крім того, Кортес віддавав важливість письменності [4, с. 11–16].

Мексиканці вже володіли письменністю, книгами та папером. Крім того, вони мали суспільні будівлі, стіни яких були прикрашені «картинками», які насправді були написами. Кортес навчився основам піктографічного письма і використовував його в своїх діях як «креольський» метод.

У середньовіччі, інтелектуальні кола активно шукали способи виходу з минулого і зміни суспільного ладу, щоб поконати корупцію та застарілі структури. Основною ідеєю було піднесення людини та її особистої свободи на перший план. Релігійні напрямки відігравали ключову роль у цьому контексті. Видатні постаті, такі як Мартін Лютер, Еразм Роттердамський і Томас Мор, відомі як лідери ідеологічних рухів, але іспанські реформатори–францисканці також виступали проти застарілих установ і виразної їх позиції в цьому контексті стояв брат Хуан Гваделупський. Ця хвиля протесту проти старих порядків також сягнула і Іспанію [5].

Америка у цей період стала антитезою Європи, де почалася боротьба за особисту свободу та новий спосіб життя. Перші жертви прибулих європейців

викликали образ «добрих дикарів», які були міфологізовані гуманістами, і змусили європейське суспільство задуматися про свою совість. Мексиканці представляли собою альтернативу іншій культурній моделі і цивілізації.

З 1515 року твори гуманістів XVI століття часто виражали ідею, що Божий Промисел приховував і оберігав Новий Світ для того, щоб його жителі, чисті і не знайомі з пороками Старого Світу, могли прийняти християнство на нових, просвітницьких засадах і навіть внести новий імпульс цивілізаційному розвитку інших націй. Цитуючи францисканського хроніста Бернардіно де Саагуна: «Не може бути сумнівів, що наш Господь Бог зберігав цю іншу половину світу до наших днів, щоб передати її Римській католицькій церкві, не для знищення або підпорядкування мешканців, а навпаки, для їх освіти і порятунку від ідолопоклонства та темряви».

Ернан Кортес розвинув оригінальну теорію креолізації, яка відзначалася вразливістю перед інтерпретацією, на відміну від атмосфери нетерпимості, що панувала в іспанському суспільстві тогочасно. Деякі дослідники, обмежені у сприйнятті Кортеса як насильника, жорстокого завойовника та корисливої особи, недоречно вважають, що він був лише негативними рисами. Проте така точка зору неправильно відображає складну реальність [6].

Основна концепція Кортеса полягала в пересадці іспанських коренів на культурну основу ацтекської імперії з метою створення змішаного креольського суспільства. Він не просто планував відтворити іспанську колоніальну модель в Мексиці, оскільки відомо, що такий підхід мав негативні наслідки в інших колоніях, таких як Іспаніола і Куба. У Мексиці іспанці повинні були інтегруватися в корінне населення. Наприклад, від самого початку існування Нової Іспанії, Кортес оголосив, що науатль, яка була широко поширеною в Центральній Америці, буде «офіційною» мовою.

Він навіть встановив науатль та латину як мови навчання в школах. Він не мав наміру змінювати Мексику на іспанський образ колоніального суспільства. Сам Кортес, завдяки старанням Марини, навчився науатль, і, схоже, володів нею з

1524 року, хоча на офіційних церемоніях він все ще використовував перекладача, відповідно до місцевої традиції. Крім того, Кортес приділяв велику увагу письменності. Мексиканці вже знали письменність, книги та папір. Крім того, вони використовували піктографічне письмо, щоб фіксувати інформацію. Кортес навчився основам піктографічного письма і використовував його як «креольський» методи [7, с. 34–45].

З самого початку своєї кар'єри в Новому Світі, Кортес виявився здатним організатором та лідером. Він розвивав свої навички у вирішенні бюрократичних справ та встановленні відносин з верхівкою колоніальної влади. Його здатність лобіювати свої інтереси та вести діалог з іспанськими офіціалами допомогла йому отримати підтримку та ресурси для своїх експедицій [8, с. 89–92].

Воєнних досягнень, Кортес відзначався і в інших сферах. Він був ерудованим і володів винятковою ерудицією, що дозволило йому відмінитися у суспільних подіях та виборах, що стосувалися колоніального управління.

Важливо відзначити, що Кортес виявився не лише військовим завойовником, але і дипломатом та адміністратором, який вмів вирішувати завдання шляхом договорів та переговорів. Він активно сприяв побудові іспанських колоній у Новому Світі та встановленню іспанського впливу.

У висновку, Ернан Кортес був складною постаттю історії завоювання Нового Світу. Він володів різними якостями, включаючи воєначальницькі навички, дипломатичні вміння та адміністративні здібності. Його роль у розкритті та підкоренні Нового Світу була надзвичайно важливою, проте ця діяльність також супроводжувалася жорстокістю та насильством, що залишило велику тінь на його славі [9].

Історія бунту проти мореплавця Дієго Веласкеса у 1512 році є показовою і відображає вміння Ернана Кортеса впливати на своїх спільників та конкурентів шляхом дипломатії та тактичних рішень.

Після того, як Дієго Веласкес вирушив у експедицію на захоплення Куби, Ернан Кортес розпочав планувати перехід влади у свої руки. Він підготував теку

документів, які викривали дії головнокомандувача і створили обставини для залучення частини команди на свій бік. Це досяглося за допомогою особистих бесід, тактильних контактів, розмов «на ти» та інших методів. Кортес зміг переманити більшу частину команди, і Веласкес був змушений покинути свою посаду.

Схожа ситуація виникла і у 1517 році, коли Кортес втік до берегів півострова Юкатан. Він використовував листи та переконливі слова, щоб залучити інших конкістадорів на свій бік та отримати допомогу у завоюванні місцевих племен [10, с. 5–22].

Увесь цей час, як воював Кортес, і після завоювання Теночтітлану, проти нього боролася опозиція як в Іспанії, так і в колоніях. Важливі особистості, такі як Веласкес, Колумб та інші, намагалися обмежити його владу. Проте, завдяки своїм дипломатичним здібностям та здатності впливати на людей, Кортес виходив переможцем у цих суперечках.

Імператор Карл V був також обурений успіхами та впливом Кортеса, але завдяки листуванню та визнанню повного покровительства монарха, Кортес зміг пом'якшити позицію імператора.

Загалом, ця історія підкреслює вміння Кортеса вести переговори, перемовляти та впливати на інших, не вдаючись до військових дій, і свідчить про його майстерність у політичних та дипломатичних маніпуляціях.

3.2. Життя та завоювання Франсіско де Монтехо

Франсиско де Монтехо був членом знатного роду ідальго і походив з родини Хуана де Монтехо і Каталіни де Альварес Техеда. Відомостей про його раннє життя майже немає. У 1514 році він прибув на Кубу, де приєднався до експедиції Хуана де Гріхальви. Під час цієї подорожі він командував чотирма кораблями як капітан. Після повернення на Кубу, він познайомився з Ернаном Кортесом і висловив бажання приєднатися до завоювання Мексики. Він був засновником міста Веракрус. В 1519 році саме Монтехо доставив перші багатства та повідомлення про

завоювання Мексики королем Карлу V. Завдяки його дипломатичним здібностям, Кортес був визнаний героєм [11].

У 1526 році Монтехо був призначений генерал-капітаном Юкатану і губернатором цієї провінції. Він витратив значну суму грошей на озброєння, коней та припаси. Відправившись з Іспанії до Санто-Домінго на Еспаньйола, він розпочав завоювання Юкатану у 1528 році. Він зазнавав успіхів у підкоренні кількох племен, але його поход закінчився невдачею, і він був змушений залишити півострів у 1535 році [12].

У той же час, у 1533 році Монтехо був призначений губернатором Гондурасу, що призвело до військового конфлікту з Педро де Альварадо, який був призначений на цю посаду рік раніше. У 1536 році Альварадо захопив Гондурас і приєднав його до своїх володінь. Але в 1540 році Монтехо зумів повернути Гондурас собі.

Після цього, у 1540 році Монтехо знову спробував підкорити Юкатан, і на цей раз йому вдалося завоювати півострів. Основну роль у цьому відіграв його син, Франсиско де Монтехо Ель-Мосо. Вони заснували кілька міст на Юкатані, включаючи Кампече та Мериду. У 1544 році було підкорено східний Юкатан [13].

Мексиканський народ, так само, як і народ Юкатана, отримував знамення і пророцтва про прихід іспанців, кінець їхнього владарства та релігії.

Індіанець по імені Ах Камбаль передбачив, що іностраний народ завоює їх і повідомить про єдиного Бога та добродетель одного дерева. Знахідка книги з рисунком оленя, що символізувала прихід великих оленів (корів), які принесуть кінець богочитанню, також підтвердила ці пророцтва.

Аделантадо Франсиско де Монтехо, який був родом з Саламанки, був серед іспанців, які досліджували Юкатан. Він мав багатство та служив у складі експедицій Кортеса. Він був досвідченим мореплавцем, знаходився в розпорядженні корабля та був одним з королівських алькальдов. В Іспанії Монтехо був посланий у Нову Іспанію, щоб представити звіт про країну та розпочати справи королю.

Багато конкістадорів можна описати як жадних, жорстоких та хитрих людей. Індіанські культури стояли проти цих професійних наїзників, які були готові на все для задоволення своєї жадоби та прагнення до влади. Франсіско де Монтехо був саме такою особою, яка прагнула небачених багатств та загальної влади. Новий Світ манить його нескінченними скарбами та повною владою [14].

Франсіско де Монтехо прибув до кастильського двору в той період, коли президентом Совету з питань Індійських справ був єпископ Бургоса Хуан Родрігес де Фонсека. Він отримав негативні звістки про Кортеса від губернатора Куби Дієго Веласкеса, який також прагнув стати губернатором Нової Іспанії. Більшість членів Совету ставилися вороже до Кортеса, оскільки виявилось, що він просив грошей замість того, щоб надсилати їх королю.

Загалом, більшість іспанських конкістадорів можна охарактеризувати як жадних, жорстоких та хитрих людей. Індіанські культури стояли проти цих професійних нахаб, які були готові на все для задоволення своєї жадоби та прагнення до влади.

Франсіско де Монтехо сам був прикладом такої особи, яка прагнула небачених багатств та загальної влади. Він був приваблений Новим Світом та всіма його скарбами й можливостями.

Завоювання Нового Світу для іспанців було складним та тривалим процесом, не таким швидким, як вони спочатку сподівалися. Індіанці, які на початку здавалися легкою метою, виявили перед європейцями свою здатність вчитися воєнному мистецтву і пристосовуватися до ворога. Однак їхні зусилля були набагато меншими. Підкорення Нового Світу було лише питанням часу і обіймало велику кількість жертв [15].

Іспанський завойовник Франсіско де Монтехо також вирішив долучитися до завоювання цього нового світу. До 1514 року про його діяльність практично немає достовірних відомостей.

Відомо, що ймовірно він народився близько 1479 року в місті Саламанка. У вже згаданому 1514 році, шукаючи кращого життя, де Монтехо вирушив на острів

Куба. У 1518 році він приєднався до експедиції більш досвідченого та відомого конкістадора Хуана де Гріхальви. Вони вирушили на південний захід вздовж узбережжя в напрямку Юкатану, який був відкритий Франсіско де Кордовою. У цій експедиції брали участь сотні іспанців. З Юкатану вони подвиглись на захід вздовж берегів сучасного Мексики. Де Гріхальва назвав ці території «Новою Іспанією». Експедиція дісталася устя річки Табаско і продовжила свій шлях. І лише через шість місяців вони повернулися на Кубу.

Ось як Франциско де Монтехо, який, взагалі-то, нічим особливо не відзначився під час відбувшоїся експедиції, зміг познайомитися з набагато більш важливою особистістю – Ернаном Кортесом. Оскільки, саме Кортесу було доручено «підкорення» новознайденної Мексики, де Монтехо вирішив приєднатися до його експедиції. І той його не відхилив. У 1519 році Кортес доручив своєму спільнику важливе завдання – повідомити королю.

Карлу П'ятому про завоювання Мексики. А зробити це потрібно було максимально красиво та пафосно. Досвідчений завоювач чудово знав ораторські здібності свого підлеглого, тому і обрав його. І не помилився. Де Монтехо блискуче впорався з цим завданням, а Кортеса зустріли як справжнього триумфатора. Сам Франциско одружився на Беатріс де Еррера. Деякий час він жив звичайним і нудним способом життя. Але потім почалися фінансові труднощі. Де Монтехо міг їх вирішити лише одним способом – здійснити нову подорож до Нового Світу. Оскільки, більшу частину земель вже «обробляли» інші конкістадори, Франциско вирішив спробувати удачу на Юкатані [16].

Загалом, використовуючи своє становище при королі, де Монтехо зміг отримати дозвіл на завоювання Юкатану. А разом з тим конкістадор отримав і посаду аделантадо (губернатора) ще не завойованої землі [17].

У Франсіска де Монтехо була мрія – завоювати Новий Світ. У 1527 році він очолив відділ з чотирьох сотень солдат і вирушив на цей великий поход. Перебуваючи в Іспаньолі, Франсіско придбав кілька десятків коней і продовжив

свій шлях. Незабаром кораблі дісталися свого призначення – східного узбережжя полуострова Юкатан.

Іспанці знали, що ці землі населяють майя. Вони також знали, що велика цивілізація майя перебувала в глибокому занепаді на момент їхнього приходу. Лідер військової експедиції, власне кажучи, розраховував на те, що майя, незважаючи на свій стан, не спростують їм серйозного опору (як ацтеки проти Кортеса), і вони зможуть захопити багатства майя з мінімальними втратами. Однак, майя на відміну від очікувань, не були готові безумовно підкоритися європейцям. Важливо відзначити, що Франсіско здивувався тим, що майя симпатизували християнству. Проте це не дало багато вигоди.

На новій землі Франсіско спочатку заснував місто – Саламанка-де-Шельха. Варто сказати, що конкістадор був засновником кількох міст, і всі вони отримали назву «Саламанка». Він був дуже прив'язаний до своєї маленької родини. Однак, відносини з майя були непростими. Зі збільшенням відстані вглиб полуострова напруженість зростає. Майя відмовились підкорюватися Іспанії покладаючись на мирні угоди. Навіть зміна релігії не сприймалася легко. Майя симпатизували християнству, але не відмовлялися від своїх стародавніх богів. Спроби вирішити питання «по-братськи» були невдалими. Франсіско був розлючений. Покинувши близько сотні солдат для захисту Саламанки-де-Шельха, він разом з іншими відправився переконати майя у невірності їхніх переконань [18, с. 39–45].

Перші бої з майя були для Франсіска досить легкими, оскільки цей народ не мав досвіду війни з європейцями. Вогнепальна зброя забезпечила йому перемоги. Конкістадору вдалося захопити кілька міст противника. Спостерігалися битви при Чавакі і Аке, де іспанці виявили себе краще. Майя почали сдавати одне місто за одним. При цьому Франсіско вже міг похизуватися десятками захоплених поселень. Однак, крім пишних палат і вражаючих храмів, майя не мали багатств. Золота та коштовних каменів не було.

Франсіско повернувся на Кубу і взяв коротку паузу. У 1531 році він знову спробував підкорити Юкатан. На цей раз він вирішив атакувати жителів

полуострова з заходу. Початково похід пройшов успішно для іспанців, яким вдалося захопити кілька великих майянських міст, включаючи давній культурний центр Чичен–Іцу. Тут Франсіско вирішив створити опорний пункт. Однак, через декілька місяців майя в повстанні піднялися. Хоча Франсіску вдалося отримати підкріплення, ці землі довелося залишити знову. Замість цього іспанець заснував нове місто і зробив його опорним пунктом. Проте, Франсіско так і не зміг задовольнити свою жадібність.

Незважаючи на захоплені міста, він так і не бачив скарбів. Чичен–Іца також розчарувала його, оскільки давнє священне місто було порожнім.

В березні 1535 року Франсіско був змушений залишити полуострів Юкатан. Однак, вже за два роки до цього його було призначено губернатором Гондураса королівським указом. Та цей хід не був прийнятий діючим губернатором Педро де Альварадо. Тому коли Франсіско прибув до Гондураса, виникла військова конфлікт. Перемогу отримав де Альварадо, який відправив переможеного в тюрму. Не боячись за свою владу, Педро розпочав розвивати територію. Завдяки його зусиллям в Гондурасі з'явилися нові плантації і золоті шахти [19].

Проте, через кілька років Франсіско зміг знову вийти на свободу, а допоміг йому його старший син. У 1540 році Франсіско вдалося захопити Гондурас.

У 1535 році де Монтехо був змушений залишити півострів. Але за два роки до цього він був призначений королівським указом губернатором Гондурасу. Проте, діючий губернатор Педро де Альварадо не оцінив цей крок. Тому, коли Франсіско прибув на свою землю, почалася війна. Перемога залишилася за де Альварадо, який ув'язнив свого противника. Не боячись втратити свою владу, Педро продовжив розвивати територію. Завдяки його зусиллям в Гондурасі з'явилися нові плантації та золоті шахти. Але через кілька років де Монтехо зміг звільнитися. Йому у цьому допоміг його старший син. І в 1540 році Франсіско зумів захопити Гондурас.

У тому ж 1540 році де Монтехо зробив ще одну спробу захопити Юкатан. І цього разу удача посміхнулася старому конкістадору. Однак, головною діючою

особою став не він, а його син – Франсиско де Монтехо Ель–Мосо. Молодший де Монтехо заснував сім міст на Юкатані, включаючи Кампече та Мериду.

У 1541 році відділ з п'ятисот іспанців під керівництвом сина де Монтехо вирушив знищувати останні опори супротиву майя. Дехто здавався без бою, але під містом тихо очікувала армія індіанців. Вирішальна битва залишилася за іспанцями. Коли новина про перемогу європейців розповсюдилася по півострову, моральний дух майя був повністю зламаний. Навіть вождь найсильнішої провінції північної частини Юкатана, Титуль Шиу, вирішив без бою здатися іспанцям. Це була повна перемога.

У 1546 році де Монтехо–старший став повноправним губернатором Юкатана. Але насолоджуватися владою йому не довелося довго. Через численні конфлікти з представниками церкви (особливо з єпископом Дієго де Ланда) у 1550 році король наказав йому повернутися до Іспанії [19].

З одного боку, Монтехо був великим завойовником, який взяв участь у кількох видатних експедиціях та заснував місто Веракрус. Він відіграв важливу роль у завоюванні Мексики та подальшому розширенні імперії Іспанії в Центральній Америці. На його рахунок також заснування кількох міст на Юкатані та успішна експедиція до Гондурасу.

З іншого боку, Монтехо використовував жорстокі тактики проти майя, включаючи підкорення їх насильством та розігнання їх культурних просторів. Він також стикався з конфліктами з церковними посадовцями та іншими колонізаторами, що ставило під сумнів його керівництво.

Монтехо використовував жорстокі та насильницькі тактики проти майя під час завоювання їх територій. Він застосовував силу і репресії для підкорення майя та використовував страх та насильство, щоб зламати їх дух та волю. Це включало в себе напади на міста та села майя, пожежі, розграбування та знищення їх культурних пам'яток і святинь.

Поміж Монтехо та церковними посадовцями також виникали конфлікти. Його дії та методи підкорення могли суперечити християнським цінностям, що

спричиняло протистояння з церковними авторитетами. Крім того, інші колонізатори також висловлювали занепокоєння щодо його методів та керівництва.

В результаті, діяльність Монтехо була супроводжена жорстокістю, насильством та конфліктами з церковними посадовцями та іншими колонізаторами. Це ставило під сумнів його керівництво та відображало складність процесу завоювання та колонізації тих часів.

У кінцевому рахунку, оцінка дій Франсиско де Монтехо залежить від контексту та світогляду. Деякі можуть вважати його героєм завоювання та розширення імперії, а інші можуть сприймати його як катувальника та притягують до відповідальності за насильство та руйнування культур [20].

3.3. Життя та завоювання Франсиско Пісарро

Франсиско Пісарро народився в Трухільо, Іспанія. Його батько, Гонсало Пісарро, був полковником у іспанській армії, а мати, Франциска, жила у скромних обставинах. Виховували Франциска його бабуся і дідусь, оскільки його батьки не були одружені. Він провів багато років свого дитинства як пастух свиней [20].

Інакше виглядає повна історія Монтехо та його участь у завоюванні Нової Іспанії:

Педро де Альварадо де Монтехо, з роду ідальго, прибув на Кубу в 1514 році та приєднався до експедиції Хуана де Гріхальва. У 1519 році, після повернення з експедиції на Юкатан, Монтехо познайомився з Ернаном.

Кортесом та висловив бажання приєднатися до завоювання Мексики. Він заснував місто Веракрус і в 1519 році був обраний Кортесом для доставки скарбів та повідомлення про завоювання Мексики до Карла V, короля Іспанії.

У 1526 році, Педро де Альварадо де Монтехо отримав призначення генерал-капітана та губернатора Юкатану, де він вклав багато грошей у формування війська та провізії. Його експедиція вирушила з Іспанії до Санто-Домінго на Еспаньйолі у вересні 1527 року.

Після тривалого і важкого походу, Монтехо та його військо здійснили висадку на острові Косумель і розпочали завоювання Юкатану в 1528 році. Попри труднощі, вони зазнали успіхів у підкоренні окремих племен і створили фортецю Сьюдад–Реаль біля руїн Чичен–Іци.

Утім, епідемії, голод та опір індіанців вимушували Монтехо покинути Юкатан у 1533 році. У наступні роки він спробував знову завоювати Юкатан, але цього разу з заходу. Після численних битв він зміг підкорити півострів у 1540 році та заснував кілька міст.

Не дивлячись на складний початок, Франциско завжди мріяв покращити своє життя. Він почув про багатства Нового Світу і вирішив вирушити туди, щоб знайти свою долю. Франциско прибув до Нового Світу і прожив кілька років як колоніст на острові Еспаньола [21].

Пісарро долучився до експедиції Васко Нуньєса де Бальбоа в 1513 році, що перетнула Панамський перешийок і дійшла до Тихого океану. Пізніше він також став прихильником Педраріаса Давіла, коли той став губернатором, і після конфлікту з Бальбоа, Пісарро був нагороджений за вірність Давілу.

Франциско Пісарро чув чутки про багаті скарби в Південній Америці і здійснив дві експедиції у пошуках інкської імперії. Перша експедиція у 1524 році призвела до відкриття Перу у 1525 році. Друга експедиція в 1526 році допомогла Пісарро з'ясувати, що золото існує насправді.

Франциско Пісарро прагнув організувати третю експедицію, але місцевий губернатор відмовив йому. Тому він вирушив до Іспанії, де заручився підтримкою короля для своєї наступної подорожі.

У 1532 році Пісарро прибув до Південної Америки та відкрив імперію інків. Інки не були вражені малою чисельністю Пісарро і його людей, але вони були підступними і взяли Пісарро в полон вождя Атауальпи. Хоча за викупом пропонували багато золота і срібла, Атауальпу в кінці кінців стратили.

Пісарро завоював Перу, зокрема місто Куско, і заснував місто Ліма в 1535 році. Він керував Перу як губернатор протягом багатьох років.

У 1538 році Пісарро вступив у конфлікт зі своїм колишнім партнером Дієго Альмагро та вбив його. Але в червні 1541 року, прихильники Альмагро вдерлися до будинку Пісарро в Лімі і вбили його.

Франсиско Пісарро народився як незаконний син іспанського військового, капітана терції Дона Гонсало Пісарро де Агілара, який був високого рангу.

Дон Гонсало одружився зі своєю кузинкою Франсискою де Варгас і мав з нею багато дітей. Після смерті дружини у нього також з'явилося декілька незаконних дітей від служниць. Франсиско був одним із них, і його батько ніколи не визнавав його своїм законним сином [22, с. 59–79].

Мати Франсиска, Франсиска де Варгас, залишилася самотньою після смерті чоловіка і після цього стала служницею в одному з монастирів у Трухільо. Під час одного із подібних випадків Франсиску, яка була тоді вагітною, вигнали з обителі. Але пізніше вона вийшла заміж за Хуана Каско, і саме в їхньому будинку народився майбутній великий конкістадор Франсиско Пісарро.

Франсиско виріс в бідних умовах і не мав можливості отримати освіту. У віці 17 років він вступив на королівську службу, хоча залишався неграмотним. В молодому віці він взяв участь у збройних конфліктах на території Італії, а пізніше повернувся в Естрамадуру і приєднався до свити свого земляка Ніколаса де Овандо, який готувався вирушити в Вест-Індію.

Ця несподівана доля Франсиска Пісарро, який народився в незвичних обставинах і не мав освіти, стала лише початком його надзвичайної життєвої історії, яка пов'язана з відкриттям та завоюванням Перу в Америці.

Франсиско Пісарро народився в епоху, коли Іспанія була на пульсі Великих географічних відкриттів та завоювань. Початком 1502 року в Іспанії загорілися чутки про неймовірні скарби, які чекали на тих, хто відправиться в новий світ, особливо на береги загадкової «terra incognita» відкритої Колумбом. Франсиско Пісарро, спрагнувши пригод і багатств, вирушив до Америки під командуванням Алонсо де Охеда. Після прибуття в містечко Ураба, іспанці заснували поселення і

Пісарро був призначений капітаном цього форту. Спільно з жителями поселення, вони стикалися з важкими випробуваннями, включаючи голод і хвороби.

У 1513 році, Франсиско Пісарро брав участь у військовому поході до Панамі під проводом Васко де Бальбоа. Згодом, він став одним з перших жителів нового міста, заснованого Педро Аріасом де Авіла. Протягом цього періоду в Панамі, Пісарро був обраний мером і навіть зумів зібрати невеликий капітал [23].

Чувши від індіанців про існування невідомих цивілізацій і великих міст на півдні, Пісарро спрагнув дізнатися більше. Він вирушив на дві експедиції, однак обидві завершилися невдачею. Незважаючи на це, він не втратив надію і влаштував третю експедицію, заручившись підтримкою Карла П'ятого Іспанського. Заарештований і визнаний винуватим у багатьох злочинах, Пісарро зміг переконати монарха надати йому фінансову підтримку для нового походу.

У 1530 році Франсиско Пісарро повернувся до Панамі і підготувався до відправлення на завоювання імперії інків. Його віра в успіх і надія на багатства зробили його подорож до нового світу захопливою історією пригод та завоювань.

У початку 1531 року Франсиско Пісарро вирушив у свою відому експедицію з метою завоювання інків. При цьому він мав лише три маленькі каравели, 180 піхотинців і 37 кавалеристів зі своїми конями, а також обмежений арсеналом зброї, включаючи всього три аркебузи та далекобійні арбалети. Іспанська група включала його братів, вірних товаришів з попередніх експедицій, а також католицького місіонера Ернандо де Лука.

Експедиція стикалася з важкими умовами, зокрема, сильними зустрічними вітрами, які призвели до тимчасового сховища в бухті, яку назвали на честь святого Матвія. Після цього вони рушили на південь в напрямку міста Тумбес, руйнуючи індіанські селища та знаходячи золоті прикраси.

Зрозумівши, що їм потрібно більше сил і зброї для завоювання інків, Пісарро відправив два своїх кораблі назад в Панаму та Нікарагуа, щоб найняти додаткових солдатів та отримати більше зброї [24].

Після відплиття двох кораблів іспанцям довелося дочекатися підкріплення на острові Пуно, де вони заснували військову базу. Незабаром прибуло підкріплення, і Пісарро продовжив свою експедицію на материк. Однак, індіанці вже були попереджені про жорстокість іспанців і стали ворогами, залишаючи села і області без провіанту для завоювників.

Це були початкові події, які передували важливим подіям в історії завоювання Перу Франсіско Пісарро.

Перед іспанською завоюванням, Перу було величезною державою, де проживало близько 10 мільйонів людей. Імперія мала площу 4800 на 800 кілометрів і мала столицею місто Куско, розташоване на висоті в Андах. Це місто захищалося фортецею Саксо і оборонними вали висотою 10 метрів. Інки були конфедерацією кількох племен, серед яких найбільшими були кечуа і аймара. Землі були розділені на три частини: для Сонця і його жерців, для верховного правителя Інки і для звичайних людей. Інки вирощували головним чином кукурудзу і картоплю та розводили лам, використовуючи їх як в'ючних тварин.

Щодо обороноздатності інків, у них було розвинуте система доріг, які дозволяли швидко переміщати війська та гінців–скороходів. Вони також використовували димові сигнали для зв'язку. Армія Верховного Інки налічувала близько 200 тисяч солдатів, але їх озброєння було менш ефективним у порівнянні з амуніцією іспанців. Велика частина військ оборонялася в високогірних фортецях.

Політична ситуація в Перу була складною, оскільки перед прибуттям іспанців там відбулася внутрішня боротьба між двома синами колишнього верховного вождя, яка призвела до поділу імперії [25].

Атауальпа переміг свого брата і захопив столицю Куско, і саме в цей момент Пісарро і його конкістадори з'явилися в Перу.

Ці фактори створювали складну та напружену ситуацію в Перу перед завоюванням іспанців.

Після наближення іспанців до Каксамарки і відсутності можливості перемогти інків у відкритому бою, Франсіско Пісарро виграв підступну битву. Він

запросив Верховного інка Атауальпу на переговори і, переваживши його охоронців, взяв його в полон. Ця подія викликала жах серед інків, і звістка про полонення Атауальпи швидко поширилася по імперії. Багато племен повстали, а прихильники Уаскара намагалися відновити свою владу.

Після цього Пісарро вимагав викуп за видалення Атауальпи, і хоча обіцяний золотий та срібний викуп був виконаний, іспанці все одно вирішили вбити інкського верховного вождя згідно з рішенням Пісарро. Після завоювання Куско і встановлення брата Уаскара, Манко, як намісника, іспанці отримали контроль над значною частиною Південно–Американського континенту, а сам Пісарро став генерал–губернатором імперії інків та приєднав її землі до володінь Іспанії.

Проте, після завоювання інків розпочалася боротьба за владу між іспанцями. Дієго де Альмагро звинуватив Пісарро в несправедливому поділі скарбів, що спричинило конфлікт між ними. В результаті цього конфлікту внутрішні розбіжності між іспанцями спричинили заколот і боротьбу за владу. У 1537 році Пісарро розгромив загін Дієго де Альмагро в бою при Лас–Салінаса. Щодо Дієго де Альмагро, то після поразки його було стратено з наказу Франсиско Пісарро в ім'я короля Іспанії.

Франсиско Пісарро, як і багато інших конкістадорів, відомий своєю жорстокістю та насильством під час завоювання індігенних цивілізацій у Південній Америці, особливо в завоюванні інків у Перу [26].

Його дії і прийоми, спрямовані на підкорення інших народів та насильство, вражали своєю жорстокістю і безжальністю. Ось деякі із найбільш відомих випадків жорстокості, пов'язаних з Франсиско Пісарро:

Підступне захоплення Атауальпи: Один із найбільших актів підступності Пісарро став захоплення Верховного Інки Атауальпи. Він запросив Інка на переговори, і, коли Атауальпа прийшов на зустріч із своїми скарбами, Пісарро взяв його в полон. Це було зроблено задля отримання величезної суми золота та срібла як викупу за виходження Інка на свободу. Незважаючи на обіцянку, Пісарро все одно стратив Атауальпу після отримання викупу [27].

Масові вбивства та жорстокі покарання: Пісарро і його конкістадори несли велику відповідальність за масові вбивства інків та жителів інших племен, які вступали у протистояння. Вони знищували населення, руйнували міста і села, а також застосовували жорстокі методи покарання, такі як відрубання рук або нісів, якщо індігени відмовлялися давати інформацію чи співпрацювати.

Насильство під час походів: Під час експедицій Пісарро і його конкістадори систематично здійснювали насильство проти місцевого населення, включаючи насильство відносно жінок та дітей.

Загалом, жорстокість Франсиско Пісарро та інших конкістадорів під час завоювання Перу та інших індігенних цивілізацій була надзвичайною і залишила глибокий слід в історії Латинської Америки.

Франсиско Пісарро – це видатний іспанський конкістадор, який відомий своєю роллю в завоюванні Перу та фундуванні Ліми. Порівнюючи його із іншими іспанськими завойовниками, можна сказати, що Пісарро досяг найважливіших результатів у підкоренні індіанців та завоюванні цивілізацій Нового Світу.

Його досягнення були особливо вражаючими, оскільки він зумів завоювати величезні території зі значно меншою кількістю солдатів, ніж багато інших конкістадорів [27].

Головним досягненням Пісарро було завоювання Імперії інків, одного з найпотужніших індігенних держав Нового Світу. Він використовував відчайдушні стратегії та вигідно використовував внутрішні розбіжності в імперії для своїх цілей. Спеціальною хитрістю було захоплення Верховного інки Атауальпи під час переговорів, що відіграли ключову роль у подальшому підкоренні інків.

Однак, слід відзначити, що Пісарро практично не зумів скористатися нагробаними скарбами та почестями, отриманими від інків. Велика частина цих багатств перейшла до королівської скарбниці Іспанії, а сам Пісарро загинув в результаті конфлікту з іншими конкістадорами.

Після завоювання Перу і встановлення іспанського владаря, католицька церква активно поширила християнство в цьому регіоні, переконавши мільйони індіанців змінити свою віру з язичництва на християнство.

Завдяки завоюванню Перу і видобутку золота та срібла, іспанське королівство отримало величезний дохід, що значно вплинуло на економічний розвиток Іспанії в XVI столітті. Однак, разом із багатствами, до Іспанії також потрапили численні проблеми, пов'язані з експлуатацією індігенних народів, геноцидом та іншими негативними наслідками колонізації.

Отже, Франсиско Пісарро був важливою постаттю іспанської колоніальної історії, яка залишила великий слід у Латинській Америці.

Діяльність конкістадорів та колонізація Латинської Америки мали як позитивні, так і негативні наслідки. Ось деякі позитивні ефекти колонізації:

Поширення культурних та технологічних досягнень: Колонізація принесла з собою обмін ідеями, культурними практиками та технологіями між Європою і Америкою. Наприклад, виникнення нових видів сільськогосподарських культур, які були інтродуковані іспанцями, допомогло покращити продовольчу безпеку в регіоні [30].

Розширення світогляду і мовної різноманітності: Завдяки контакту з європейською культурою, індігенні народи Латинської Америки отримали можливість вивчати європейські мови, християнство і інші аспекти європейської культури.

Розвиток торгівлі та інфраструктури: Іспанці та інші колонізатори побудували шляхи сполучення, міста та порти, що сприяло розвитку торгівлі та економічному зростанню в регіоні.

Обмін продуктами: Колонізація принесла нові види рослин і тварин з Європи до Америки і навпаки. Це призвело до обогачення дієти народів обох континентів і розширення асортименту їжі.

Заснування міст та установ: Колонізатори засновували міста і велику кількість установ, включаючи школи та церкви, що вплинуло на культурний та освітній розвиток регіону.

Проте, важливо зауважити, що позитивні ефекти колонізації були супроводжені значними негативними наслідками, такими як геноцид індігенних народів, работоргівля, експлуатація природних ресурсів та втрата культурного спадку. Багато з цих проблем мають далекосяжні наслідки і залишаються актуальними для сучасного Латинської Америки.

Висновки до розділу 3

Ми розглянули життя та завоювання трьох видатних іспанських конкістадорів: Ернана Кортеса, Франсіско де Монтехо і Франсиско Пісарро. Кожен з них відіграв важливу роль у завоюванні та колонізації частини Латинської Америки.

Ернан Кортес — завойовник Ацтекської імперії, був відомий своєю рішучістю та інтелектом. Він використовував дипломатію та стратегічний геній, щоб перемогти могутню імперію за допомогою невеликої армії. Його успіх був пов'язаний з використанням конфліктів серед ацтеків та підтримкою індігенних союзників.

Франсіско де Монтехоз – завойовник Юкатану та інших регіонів Мексики, вирізнявся своєю відважністю та жорстокістю в боротьбі з індігенними народами. Він був схильний використовувати насильство та варварські методи для підкорення та підсилення своєї влади. Проте, завдяки його діяльності була підкорена частина Юкатану та інших територій.

Франсиско Пісаррозав – завойовник Інкської імперії, відомий своєю хитрістю та вмінням використовувати внутрішні розбіжності в імперії для своїх цілей. Його стратегічні рішення, зокрема, захоплення Верховного інки Атауальпи, допомогли завоювати величезну територію. Однак Пісарро практично не зумів скористатися награваними багатствами, оскільки багатство перейшло до Іспанії.

Загалом, завоювання та колонізація Латинської Америки іспанськими конкістадорами мали суттєвий вплив на історію цього регіону. Вони внесли величезний внесок у розвиток Іспанії та поширення християнства, але також супроводжувалися насильством, геноцидом та іншими негативними наслідками для індігенних народів.

ВИСНОВКИ

Ми докладно вивчили теоретичні аспекти періоду Великих географічних відкриттів, зокрема, роль географічних відкриттів у становленні світової історії. Відкриття нових світів розширило горизонти людства і сприяло обміну культурними та економічними цінностями між Європою та Америкою.

Ми проаналізували причини і передумови географічних відкриттів та колонізації Нового Світу, зокрема, бажання дістатися до індійських багатств, релігійний та політичний контекст, який стимулював подорожі, і технологічні досягнення, що дозволили ці подорожі відбутися.

Ми дослідили процес колонізації Нового Світу та його вплив на місцеві народи, включаючи наслідки таких колонізаційних дій, як культурна асиміляція, насильство, та введення нових господарських та соціальних структур.

Ми розглянули роль іспанських конкістадорів, таких як Ернан Кортес, Франсіско де Монтехо та Франсіско Пісарро, у завоюванні та колонізації Нового Світу. Вони відіграли ключову роль у подоланні індігенних цивілізацій та впровадженні іспанського впливу в Америці.

Ми провели детальний аналіз біографій цих іспанських конкістадорів, розкривши особливості їхнього життя та внесок у історію завоювання та колонізації Нового Світу.

Ми визначили величезний вплив іспанських конкістадорів на історію людства, зокрема, щодо розширення географічних знань, збагачення культурної спадщини, та впливу на глобальну економіку. Їхнє місце в світовій історії визнається як важливий період в розвитку людства.

Отже, завдання дослідження були виконані, і вони сприяли розкриттю важливих аспектів періоду Великих географічних відкриттів та колонізації Нового Світу, а також ролі іспанських конкістадорів у цих подіях.

Наукові рекомендації

Поглиблене дослідження. Рекомендується провести подальше поглиблене дослідження періоду Великих географічних відкриттів, ролі конкістадорів та їхнього впливу на історію Нового Світу та світову історію загалом.

Застосування мультимедіа. Для покращення сприйняття матеріалу та популяризації історичних досліджень, рекомендується створення мультимедійних матеріалів, таких як відео, ілюстрації та інтерактивні презентації.

Співпраця з іншими дослідниками. Співпраця з іншими істориками та дослідниками може допомогти розширити джерела та підходи до вивчення даного періоду.

Практичні рекомендації

Освітні програми. Результати дослідження можуть бути використані в освітніх програмах для вивчення історії та культури Нового Світу, що допоможе студентам краще розуміти минуле.

Музеї та виставки. Матеріали та дослідження можуть бути використані при створенні музейних виставок або тематичних екскурсій для підвищення інтересу до історії.

Туризм. Місця, пов'язані з діяльністю конкістадорів, можуть бути відкриті для туристичного відвідування, що сприяє розвитку туризму та підвищенню інтересу до історичних пам'яток.

Підтримка культурних ініціатив. Підтримка проєктів, спрямованих на вивчення та збереження культурних спадщин конкістадорів, може допомогти зберегти цю частину історії.

Розвиток туристичних маршрутів. Створення туристичних маршрутів, пов'язаних із місцями подій, пов'язаних з конкістадорами, може сприяти розвитку туризму та підвищити обізнаність громадськості.

Загалом, наукові та практичні рекомендації допоможуть подальшому вивченню та використанню історії іспанських конкістадорів для збагачення нашого розуміння минулого та сучасності.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Акунін О. С. Нова історія країн Західної Європи та Північної Америки (1492–1918 рр.): хронологія подій: навч. посіб. Миколаїв: ТОВ «Фірма «Іліон»», 2013. 575 с.
2. Беззубченко Ю. Я. Великі географічні відкриття як фактор міжнародних відносин. *Тенденції розвитку сучасної системи міжнародних відносин та світового політичного процесу*: зб. матер. наук. конф., м. Маріуполь, 24 травня 2019 р. С. 23–26
3. Берковський В. Економіка ранньомодерної Європи в працях західноєвропейських дослідників. *Український історичний збірник*. 2007. Вип. 10. С. 258–264
4. Білецький В., Гайко Г. Гірнична складова епохи великих географічних відкриттів. *Схід*. 2015. Вип. 3. С. 11–16
5. Боев Ю. О., Боева С, Ю. Економічна історія: Західна Європа, Японія, США: навч. посіб. К.: Вища школа, 2004. 174 с.
6. Бродель Ф. Матеріальна цивілізація, економіка і капіталізм XV–XVIII століття у 3 т. К.: Основа, 1995, 1997, 1998. 1759 с.
7. Вітер І. Г. Великі географічні відкриття та їх вплив на економічний розвиток країн європейської цивілізації. *Наукова думка сучасності і майбутнього*: зб. матер. конф. 25 березня – 4 квітня 2019 р. С. 34–45
8. Вощенко В. Ю., Тєвікова О. В., Денисовець І. В. Соціальна комунікація в Ранній Новий Час. *Young Scientist*. 2018. Вип. 2 (54). С. 89–92
9. Всесвітня історія [Текст]. Дрібниця В. О. Нова історія (XVI – кінець XVIII століття) / В. О. Дрібниця, В. В. Крижанівська. К.: А.С.К.: Фаренгейт, 2000. 221 с.
10. Гнатюк О. Від історії ідеї до нової схеми історії Центрально-Східної Європи. Шпорлюк Р. Формування модерних націй: Україна – росія – Польща; переклад з англ. Г. Касьянова, М. Климчука, М. Рябчука, Я. Стріхи, Д. Матіяш, Х. Чушаак. К.: Дух і Літера, 2013. С. 5–22

11. Головченко В. І., Рубель В. А. Нова історія країн Азії та Африки: Колоніальний Схід (кінець XIX – друга третина XX ст.): навч. посіб. К.: Либідь, 2010. 520 с.
12. Гончар Б. М., Городня Н. Д. Нова історія країн Європи та США. 1870–1918 роки: підручник / Б. М. Гончар, Н. Д. Городня. К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. 413 с.
13. Збірник документів з нової історії країн Азії та Африки: навч.-метод. посіб. / упоряд.: О. Ковальков, В. Філоретов. Кіровоград, 2012. 191 с.
14. Іржавська А. П., Терещенко Т. В. Історія країн Азії, Африки та Латинської Америки нового часу: навч.-метод. посіб. Черкаси: ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2015. 416 с.
15. Іржавська А. П., Терещенко Т. В. Колоніалізм на традиційному Сході (XVII–XX ст.): навч.-метод. посіб. Черкаси: Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького, 2016. 100 с.
16. Історія країн Західної Європи та Північної Америки нового часу (XIX–початок XX століть): навч. посіб. / за ред. Б. В. Сипко. Львів: ЛНУ імені Івана Франка. 2020. 456 с.
17. Історія країн Західної Європи та Північної Америки Нового часу: (кінець XV–початок XIX ст.): навч. посіб. / З. А. Баран, С. П. Качараба, Р. Б. Сіромський, Б. П. Чума; за наук. ред. З. А. Баран. К.: Знання, 2015. 536 с.
18. Іщенко В. В. Розвиток англійських торгівельних зв'язків в другій половині XVI століття: складування північно–східного шляху до країн Сходу. *Вісник Луганського національного університету ім. Т. Г. Шевченка. Історичні науки*. 2013. Вип. 1 (260). С. 39–45
19. Кириченко В. П. Нова історія країн Азії, Африки та Латинської Америки. К.: Либідь, 2002. 168 с.
20. Козицький А. М. Новітня історія Азії та Африки. Львів: Афіша, 2005. 430 с.
21. Кузьмін О. С. Нова історія країн Західної Європи та Північної Америки: навч. посіб. для студ. іст. спец. ВНЗ. Житомир: ЖДУ ім. І. Франка, 2011. 455 с.

22. Мартинов А. Історія глобалізації: методологічні підходи та історіографія проблеми. Міжнародні зв'язки України: наукові пошуки і знахідки. 2017. Вип. 26. С. 59–79
23. Нова історія країн Західної Європи й Північної Америки. XVII – 60-ті роки XIX століття: підручник / Б. М. Гончар, Нова та новітня історія західної Європи та Америки О. П. Машевський, Н. С. Папенко та ін.; за ред. Б. М. Гончара. К.: Правничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2013. 735 с.
24. Практикум з курсу «Історія країн Західної Європи та Північної Америки нового часу». Для студентів історичного факультету. Частина перша. Укладач З. Баран. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2006. 176 с.
25. Тіндалл Дж. Б. Історія Америки. 6-е вид. Львів: Літопис, 2010. 903 с.
26. Черкашина Н. К. Економічна історія: навчальний посібник. К.: ЦУЛ, 2003. 193 с.
27. Lost Trails: Lope de Aguirre. Lost Trails. URL: <http://www.lostrails.com/pages/Tales/deAguirre.html> (date of access: 15.09.2023).

ДОДАТОК А

Рис. 1. Зовнішній вигляд Ернана Кортеса

ДОДАТОК Б

Рис. 2. Зовнішній вигляд Франсіско де Монтехо

ДОДАТОК В

Рис. 3. Зовнішній вигляд Франсиско Пісарро